

Euroopan
komissio

[KESÄ 2013 ▶ NRO 46]

panorama

inforegio

▶ EU toivottaa tervetulleeksi Kroatian

28. jäsenvaltionsa

▶ Koheesio politiikka auttaa
selviytymään kriisistä

▶ EU:n rahastojen asianmukaisen
käytön varmistaminen

▶ Valtiontuki ja aluepolitiikka

Alue- ja
kaupunki-
politiikan

▶PÄÄKIRJOITUS..... 3

Komission jäsen Johannes Hahn

▶ARTIKKELI..... 4-9

KROATIAN MENESTYKSEKÄS TIE EU:N JÄSENEKSI

▶KRIISISTÄ SELVIYTYMINEN KOHEESIOPOLITIIKAN TUELLA..... 10-13

▶RIIPPUMATON NÄKEMYS KOHEESIOPOLITIIKAN EDISTYMISESTÄ, 2007-2011..... 14-16

▶HANKKEET..... 17-19

Esimerkkejä hankkeista Kroatiaassa,
Suomessa ja Sloveniassa

▶UUTISET LYHYESTI..... 20-21

▶OPEN DAYS 2013..... 22-23

▶EU:N RAHASTOJEN ASIANMUKAISEN KÄYTÖN VARMISTAMINEN – TARKASTUSPROSESSIN TARKASTELU..... 24-29

▶TASAPAINOTTAVA TOIMI – VALTIONTUEN VALVONTA JA ALUEPOLITIikka..... 30-31

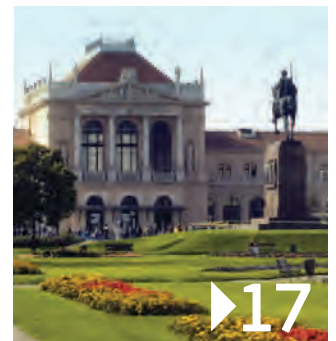
▶KARTAT..... 32-33

Koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien
osuus – 15–24-vuotias väestö, 2012
Väestön koulutustaso – korkea-asteen koulutuksen
saaneiden 25–64-vuotiaiden suunniteltu osuus
väestöstä vuonna 2020

▶OMIN SANOIN..... 34-39

Kansallisia ja alueellisia näkemyksiä
koheesiopolitiikasta

▶OHJELMA..... 40

Valokuvat (Sivut):

Kansi: Näkymä Zagrebista © Shutterstock
Sivut 3, 9, 21, 22, 23, 36: © European Commission
Sivu 4: Split © Shutterstock
Sivu 6: © Kroatian tasavallan aluekehityksestä ja EU:n
rahastoista vastaava ministeriö
Sivu 8: Slavonski Brod © Marin Majstorović, BIOCentre
© BICRO, Marasca © Zagrebin yliopisto
Sivu 11: Hungrana © Unkarin kansallinen kehitysvirasto
Sivu 14: Superfast Cornwall © Cornwall Council
Sivut 17, 19: Kroatia © Shutterstock, Slovenia © Brežice
General Hospital, Suomi © Rokua Geopark
Sivut 24, 30: © Shutterstock
Sivu 35: Määrin Sleesia © Jiří Zerzoň
Sivu 36: Flanderit © Flanderin hallitus
Sivu 37: Saksi © LIFE, Leipzigin yliopisto
Sivu 39: Ruotsi © Tillväxtnätverket

Tämä lehti on painettu englanniksi, ranskaksi ja saksaksi kierrätyspaperille.
Julkaisu on saatavana 22 kielellä osoitteessa:

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_fi.cfm

Tämän numeron sisältö valmistui maaliskuussa 2013.

OIKEUDELLINEN HUOMAUTUS

Euroopan komissio tai kukaan sen puolesta toimiva henkilö ei ole vastuussa siitä, miten tässä julkaisussa olevia tietoja käytetään, eikä mahdollisista virheistä, joita julkaisussa voi esiintyä huolellisesta valmistelusta ja tarkistamisesta huolimatta. Tämä julkaisu ei välttämättä edusta Euroopan komission näkemystä tai kantaa.

ISSN 1725-8162

© Euroopan unioni, 2013

Tekstin jäljentäminen on sallittua, kunhan lähde mainitaan.

Kolmannen osapuolen tekijänoikeudella nimenomaisesti suojatun aineiston käyttöä/jäljentämistä varten on saatava lupa tekijänoikeuden haltijalta/haltijoilta.

▶ PÄÄKIRJOITUS

Johannes Hahn

Aluepolitiikasta vastaava komissaari

Heinäkuun 1. päivänä 2013 toivotamme Kroatian tasavallan tervetulleeksi Euroopan unionin 28. jäsenvaltioksi. Kroatia on toteuttanut 12:n viime vuoden aikana kauaskantoisen uudistusohjelman ja mukauttanut lainsäädäntöään sopivaksi EU:n säännöstöön.

Liittymisen myötä Kroatian saatavilla olevat EU:n rakenne- ja koheesiorahastojen varat nousevat 450 miljoonaan euroon. Tämän investoinnin odotetaan kattavan suuren osan maan kehitysmäärärahoista tulevina vuosina, ja se on merkittävä mahdollisuus käsitellä Kroatian tarpeita. Sillä voidaan edistää sellaisen nykyaikaisen ja kilpailukykyisen talouden kehittämistä, joka sekä hyötyy EU:sta että voi hyödyttää sitä.

Tässä Panoraman numerossa tutustutaan joihinkin EU:n tuella jo toteutettuihin töihin.

Strategiaraportti koheesiopolitiikan täytäntöönpanosta

Kroatia raportoi muiden 27 jäsenvaltion tavoin arvioinnista uusien asetusten vaatimusten mukaisesti. Komission ”strategiaraportti” siitä, miten EU:n rakennerahastot ovat toimineet EU-27:ssä, on juuri julkaistu. Se perustuu jäsenvaltioiden vuoden 2012 loppuun mennessä toimittamiin raportteihin, ja se on ensimmäinen merkittävä tilaisuus raportoida tuotoksista ja tuloksista ja poliittisten toimien osuudesta EU:n taloudellisessa elpymisessä ohjelmakauden aikana.

Raportissa annetaan arvokas katsaus politiikan toteuttamiseen, ja siinä näytetään, että tarjoamme tukea uusille innovatiivisille yrityksille ja hyvien ja kestävien tulevien työpaikkojen luomiselle tarjoamalla syrjäisille alueille laajakaistan, puuttumalla aivo-vootoon ja rakentamalla elintärkeitä liikenneyhteyksiä, jotka edistävät alueiden kilpailukykyä. Se auttaa myös määrittämään investointialueita ja -ohjelmia, joilla on ryhdyttävä toimiin.

Raportissa esitetään myös todisteet siitä, että koheesiopolitiikka on erittäin joustavaa ja että se pystyy talouskriisissä mukautumaan ihmisten ja heidän yhteisöjensä muuttuviin tarpeisiin.

Tarkastusryhmät – ”näkymättömät sankarit”

EU:n talousarvion rahastojen asianmukaisen käytön varmistavat EU:n alueellisen tukiprosessin näkymättömät sankarit – komission tarkastusryhmät. Koheesiopolitiikan osuus EU:n talousarviosta on noin kolmasosa, ja tarkastajilla on olennaisen tärkeä asema monimutkaisten ja laajasti hajautettujen meno-ohjelmien valvonnassa.

EU:n tarkastajat työskentelevät erittäin tiiviisti yhdessä kansallisten tarkastuselinten kanssa ”yhteisen hallinnon” järjestelmässä. Tämän prosessin ansiosta sääntöjen noudattaminen on parantunut vuosi vuodelta. Sivulla 24 olevassa artikkelissa on lisätietoa tarkastajien tärkeästä työstä.

Yhdessä he suorittavat valvontaa EU:n veronmaksajien puolesta ja varmistavat, että raha käytetään laillisuuden, asianmukaisuuden ja moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti.

► KROATIAN MENESTYKSEKÄS TIE EU:N JÄSENEKSI

Kroatian tasavalta juhli 1. heinäkuuta itsenäisyysjuulistuksesta alkanutta lähes 20-vuotista taloudellista ja sosiaalista edistymistään tulella Euroopan unionin 28. jäsenvaltioksi. Vuonna 2005 käynnistetyt neuvottelut päätettiin virallisesti kesäkuussa 2011, minkä jälkeen liittymissopimus allekirjoitettiin joulukuussa 2011.

Splitin kaupunki Kroatiassa Adrianmeren rannikolla.

Noin 12 vuotta kestänyt EU:hun liittymistä koskeva prosessi tarjosi Kroatialle kannustimen kauaskantoisten uudistusten toteuttamiseen ja lainsäädännön yhdenmukaistamiseen EU:n säännösten kanssa.

”Kroatia on nyt eri maa kuin liittymisprosessin alussa”, toteaa Štefan Füle, laajentumisesta ja Euroopan naapuruuspolitiikasta vastaava Euroopan komission jäsen. ”Se myös liittyy Euroopan unioniin paremmin valmistautuneena kuin jotkin muut liittyvät valtiot. Se johtuu pitkästä ja perusteellisesta prosessista, ja Kroatiaa pitäisikin onnitella.” ”EU:n jäsenyyttä tarjoaa huomattavia mahdollisuuksia, ja näitä mahdollisuuksia on nyt hyödynnettävä, jotta Kroatian jäsenyyttä EU:ssa muodostuu menestykseksi ja jotta se hyödyttää Kroatiaa ja sen kansaa mutta myös Länsi-Balkania ja koko EU:ta.”

Pitkä ja menestyksellinen tie

Kroatian yhdyntymistä Euroopan unioniin koskeva prosessi alkoi vuonna 2001 käynnistetyllä EU:n Länsi-Balkanin vakautus- ja assosiaatioprosessilla, jonka jälkeen maa haki EU:n jäsenyyttä vuonna 2003. Liittymisneuvottelut avattiin virallisesti keuhällä 2005.

Vaikka monet kysymykset viivyttivät neuvotteluja, prosessi saatiin loppuun vuonna 2011. Kroatian ja EU:n 27 jäsenvaltion välinen sopimus allekirjoitettiin 9. joulukuuta 2011.

Kroatiassa 22. tammikuuta 2012 järjestetty kansanäänestys osoitti, että 66 prosenttia äänestäjistä kannatti liittymistä EU:hun.

Kroatialla oli koko liittymistä edeltäneen siirtymäkauden ajan aktiivisen tarkkailijan asema EU:n toimielimissä, jotta sen virkamiehet pystyivät tutustumaan EU:n toimielinten työskentelymenetelmiin ja osallistumaan päätöksentekoprosessiin.

Kilpailukykyisyys

Ennen vuosina 2008–2009 alkanutta maailmanlaajuista taluskriisiä Kroatian talous kasvoi 4–5 prosenttia vuodessa, mikä kaksinkertaisti tulot ja paransi huomattavasti taloudellisia ja sosiaalisia edellytyksiä. Pitkittänyt kriisi on kuitenkin koetellut tätä edistystä ja Kroatian tavoitteita, sillä työttömyys nousi yli 14 prosenttiin vuoden 2012 lopussa. Maan nuorisotyöttömyys on pysynyt korkeana.

EU:hun liittyminen tarjoaa merkittävän mahdollisuuden vahvistaa maan kilpailukykyä, sillä se parantaa maan ja sen alueiden kilpailuetua ja sen ansiosta laajentuneita markkinoita on mahdollista hyödyntää täysimääräisesti.

Teollisuuden ja kaupan mallit

Noin puolet Kroatian kaupasta käydään euroalueen kanssa, erityisesti Saksan ja Italian kanssa, ja maahan tulevista ulkomaisista suorista investoinneista noin kolme neljäsosaa tulee euroalueelta. Kroatiassa on myös suuri keskittymä pankkeja, joiden omistus on altistanut ne suoraan euroalueen kriisille.

Teollisuudessa, jonka osuus BKT:stä on yli 27 prosenttia, hallitsevia ovat laivanrakennus, elintarvikejalostus, lääketeollisuus, informaatiotekniikka, biokemia ja puuteollisuus.

Maatalouden osuus on vain neljä prosenttia BKT:stä, mutta se työllistää 14 prosenttia työvoimasta. Maan väestöstä 42 prosenttia elää maaseudulla, joten maatalous on tärkeä toimeentulon lähde.

Kroatian maatalousministeriö on EU:hun liittymistä koskevassa prosessissa tehnyt intensiivistä työtä monien maatalouden, elintarviketurvan, eläinten ja kasvien terveyteen liittyvien toimenpiteiden ja kalatalouden määräysten yhdenmukaistamiseksi ja antamiseksi.

Liikenneverkot

Kroatia on kolmen Euroopan laajuisen liikennekäytävän varrella Euroopan unionin ja Kaakkois-Euroopan välissä, ja Kroatian viranomaiset ovat investoineet huomattavasti liikenneverkostonsa kehittämiseen ensisijaisesti julkisen rahoituksen avulla ja keskittyneet pääasiassa teihin, moottoriteihin ja satamiin.

Kroatian rautatiealalla on suuria haasteita, ja se tarvitsee investointeja, jos se halutaan yhdistää EU:n rataverkkoon. EU:n tuella käynnistettiin Zagrebin aseman infrastruktuurin merkittävä

KROATIA: KESKEISET TIEDOT

- ▶ Kokonaispinta-ala: **87 661 km²**
- ▶ Asukasluku: **4 290 000**
- ▶ Pääkaupunki: **Zagreb**
- ▶ Poliittinen järjestelmä: **parlamentaarinen demokratia**
- ▶ Aluehallinto: **20 maakuntaa ja Zagrebin kaupunki**
- ▶ Kaupunkikeskukset: **väestö on keskittynyt kaupunkikeskuksiin, ja 49 prosenttia kaikista asukkaista asuu viidessä suurimmassa maakunnassa: Zagrebissa ja Zagrebin maakunnassa, Split-Dalmatiassa, Osijek-Baranjassa ja Primorje-Gorski Kotarissa**
- ▶ Virallinen kieli: **kroatia**
- ▶ Valuutta: **kuna (HRK) – 1 EUR = 7,58 HRK**
- ▶ Tärkeimmät kauppakumppanit: **Italia, Itävalta, Saksa, Slovenia, Serbia**
- ▶ Tärkeimmät vientituotteet: **kuljetuslaitteet, koneet, tekstiilit, kemikaalit, elintarvikkeet ja polttoaineet**
- ▶ Tärkeimmät tuontituotteet: **koneet, kuljetus- ja sähkölaitteet, kemikaalit, polttoaineet ja voiteluöljyt ja elintarvikkeet**
- ▶ Tärkeimmät lentoasemat: **Zagreb, Split, Dubrovnik, Pula ja Rijeka**

ajanmukaistaminen liittymistä edeltävällä kaudella, ja se on askel tähän suuntaan ([katso artikkeli sivulla 17](#)).

Luonnonperintö ja matkailu

Kroatian alue on ekologisesti yksi parhaiten säilyneistä Euroopassa, ja 47 prosenttia sen maa-alueesta ja 39 prosenttia sen merialueesta on nimetty erityissuojelualueiksi ja suojelualueiksi. Kroatiassa on 19 kansallis- ja luonnonpuistoa, ja jotkin niistä, esimerkiksi Plitvice-järvien kansallispuisto, on nimetty Unescon luonnonperintökohteiksi.

Kroatian luonnonkauneus houkuttelee vuosittain miljoonia matkailijoita, ja matkailusta saadut tulot ovat noin 15 prosenttia maan BKT:stä. Luonnonsojelu on korkealla kehityssuunnitelmassa ja edellytys Euroopan unionin jäsenyydelle.

Käynnissä olevat rakenneuudistukset

EU:n jäsenenä Kroatia keskittyy edelleen rakenneuudistuksiin paitsi siksi, että se aikoo liittyä tulevaisuudessa euroalueeseen, myös taloutensa kilpailukyvyyn parantamiseksi. Kroatia hyötyy EU:n rakenne- ja investointirahastojen kautta tulevista investoinneista, jotka auttavat näiden meneillään olevien rakenneuudistusten täytäntöönpanossa.

▷ HAASTATTELU

Panorama haastattelee Kroatian varapääministeriä ja aluekehityksestä ja EU:n rahastoista vastaavaa ministeriä Branko Grčićiä Kroatian liittymisestä EU:hun.

► Mitä myönteisiä muutoksia yhdentymisprosessi on jo tuonut Kroatialle?

Aivan ensiksi minun on sanottava, että olemme innoissamme maamme liittymisestä EU:hun, mitä olemme odottaneet liiankin kauan. Itse asiassa meistä tuntuu, että olemme tulossa kotiin, koska alueemme, historiamme, kulttuurimme ja perinteemme ovat olleet vuosisatojen ajan elimellinen osa Eurooppaa.

Jos tarkastelemme uudelleen 35:tä erittäin vaativaa lukua, joista meidän piti neuvotella EU:n kanssa, huomaamme, että olemme todella edistyneet huomattavasti kaikissa näissä eri osissa.

Meidän piti tehdä erittäin perusteellisia uudistuksia 20:n viime vuoden erittäin herkin ajanjakson aikana. Se oli pidempi tie, mutta se on auttanut meitä valmistautumaan paremmin, erityisesti EU:n markkinoiden ja EU:n rakenteiden osalta.

Liittymisemme EU:hun antaa ehdottomasti paljon vauhtia tulevalle vauraudellemme, mutta toivomme ja uskomme kuitenkin myös, että myös me voimme tuoda uusia ominaisuuksia EU:hun.

► Mitä haasteita odotatte EU:n jäsenyyden tuovan?

Jäsenyys tuo monenlaisia haasteita: Julkisen talouden vakauttamisessa on edelleen työtä, ja kansallisten uudistusten täytäntöönpano eri aloilla on vieläkin haastavampi tehtävä liittymisen jälkeen, koska EU:n toimielimet osallistuvat näillä aloilla paljon aiempaa enemmän.

Kohtaamme pian myös lisääntyneen kilpailun muiden jäsenvaltioiden yritysten kanssa hetkellä, joka on taantumaa takia erittäin vaikea ja herkkä Kroatian taloudessa. Samaan aikaan kroatialaiset yritykset menettävät osan hintaa koskevasta kilpailukykyvystään CEFTA-markkinoilla, koska niiden vientiin CEFTA-maihin sovelletaan uusia tariffeja.

EU:n poliittiseen päätöksentekoprosessiin osallistuminen edellyttää ehdottomasti aiempaa tehokkaampaa hallintoa, joka pystyy osallistumaan aktiivisesti päätöksentekoprosessiin ja joka pystyy varmistamaan EU:n politiikan asianmukaisen ja tehokkaan täytäntöönpanon Kroatiassa. Erityisen haasteen tuo Euroopan rakenteellisten investointien hallinnointi ja Eurooppa 2020 strategiasta johtuvien tavoitteiden saavuttaminen. Ensimmäisenä tavoitteenamme on luoda sellaisten laadukkaiden hankkeiden jatkumo, jotka todella edistävät hyväksytyjen strategioiden toteuttamista, sekä vahvistaa hallinnollista toimintakykyä, joka varmistaa oikea-aikaisen ja tehokkaan ohjelmien täytäntöönpanon.

► Miten Kroatia voi Teidän mielestänne edistää Euroopan unionin kestäväää ja kilpailukykyistä kasvua?

Kroatian talous on ollut taantumassa vuodesta 2008 alkaen. Taantumaa levittäessä Euroopassa Kroatia ei voinut säästyä siltä, koska se ei ole mikään erillinen saareke. Hallituksen taloudellista elpymistä koskeva strategia perustuu julkisen talouden vakauttamiseen, rakenteellisiin uudistuksiin ja investointien vauhdittamiseen – erityisesti sellaisten yksityisten investointien vauhdittamiseen, jotka ovat keskeisiä olemassa olevien työpaikkojen säilyttämisessä ja uusien työpaikkojen luomisessa. Katsomme, että tähän mennessä toteutetuilla sekä tulevana vuosina toteutettavilla hallituksen toimilla, erityisesti sosiaaliturvan, terveydenhuollon, työmarkkinoiden ja julkisen hallinnon kaltaisia aloja koskevien uudistusten osalta, taataan yleisten makrotaloudellisten puitteiden tarvittava vakaus ja parannetaan kilpailukykyämme.

Kroatian kasvupotentiaali on merkittävä tietyillä aloilla, kuten matkailussa, liikenteessä ja logistiikassa, uusiutuviissa energialähteissä, metallinjalostuksessa ja koneiden ja alusten tuotannossa, ja ne tarjoavat loistavia tilaisuuksia sijoittajille. Meidän tehtävänä on parantaa investointiojia edelleen, koska se on ainoa tapa taata pitkän aikavälin talous- ja rahoitusvakaus.

▶ **Miten Teidän mielestänne yhteisen strategiakehyksen rahastoilla voidaan edistää Kroatian tulevaa kehitystä, sekä valtakunnallisesti että eri alueilla?**

Euroopan rakenne- ja investointirahastot ovat yksi tärkeimpiä välineitä, joilla puututaan Kroatian keskeisiin kehityshaasteisiin tulevina vuosina ja pannaan täytäntöön Eurooppa 2020 strategian tavoitteet. Euroopan rakenne- ja investointirahastojen arvo ei kuitenkaan ole vain rahoituksen saatavuudessa, vaan Kroatialle on

paljon tärkeämpää, että Euroopan rakenne- ja investointirahastot auttavat meitä rakentamaan johdonmukaisen strategian, joka perustuu nykyistä perusteellisempaan kansalliseen kehityspoliittikkaan. Joillakin aloilla, kuten T&K:ssa, jotka eivät tähän mennessä ole saaneet riittävästi rahoitusta valtion talousarviosta, Euroopan rakenne- ja investointirahastot ovat loistava tilaisuus saada muut jäsenvaltiot kiinni. Keskitymme edelleen investointeihin aloilla, joilla on suurimmat mahdollisuudet edistää Kroatian alueiden kilpailukykyä ja arvoa lisääviä valmiuksia. ■

▶ VALMISTAUTUMINEN JÄSENYYTEEN JA KOHEESIOPOLITIikkaAN

Liittymistä edeltävän kauden aikana EU antoi Kroatialle erityistä ja kohdennettua taloudellista tukea, jolla tuettiin sen poliittisia, taloudellisia ja institutionaalisia uudistuksia edistäviä toimenpiteitä sen valmistautuessa jäsenyyteen.

Vuodesta 2000 vuoteen 2006 Kroatia sai noin 530 miljoonaa euroa EU:n alakohtaisista liittymistä edeltävistä ohjelmista.

Kroatia on saanut vuodesta 2007 alkaen tukea liittymistä valmistelevalta tukivälineestä, jolla on korvattu aiemmat alakohdittaiset avustusohjelmat. Kaudella 2007–2012 maa sai noin 997 miljoonaa euroa eli noin 150 miljoonaa euroa vuodessa. Yksi liittymistä valmistelevalta tukivälineen ohjelma oli omistettu poliittisille ja taloudellisille uudistuksille ja neljällä muulla maata valmisteltiin koheesio- ja maatalouspolitiikkaa varten.

EU:n aluepolitiikan toiminta ei siis ole uutta Kroatialle. Virkamiehet ovat jo saaneet käytännön kokemusta koheesio politiikan sääntöjä noudattavien ohjelmien hallinnossa.

Alueelliset ja paikalliset sidosryhmät ovat käyttäneet rahastoja innovatiivisten hankkeiden kehittämiseen liikenne- ja ympäristöaloilla sekä talouden, sosiaaliasioiden ja maaseudun kehittämisen aloilla.

Naapuruusyhteistyö

Liittymistä valmistelevalta tukivälineessä (osio 2,98 miljoonaa euroa) on laajennettu rajatylittävää yhteistyötä muihin jäsenvaltioihin – Unkariin, Italiaan ja Sloveniaan – ja naapurimaihin Balkanilla – Bosnia ja Hertsegovinaan, Montenegroon ja Serbiaan.

Osana aluekehitystoimenpidettä (osio 3,345 miljoonaa euroa) on käynnistetty rautatieverkkoa ja sisävesireittejä tukevia liikennehankkeita (katso sivu 8). Ympäristöohjelmista on investoitu yhdistettyihin jätevesi- ja vesihankkeisiin, ja erilaisia liiketoiminta- ja tutkimusohjelmia on käynnistetty alueellisen kilpailukykyä edistämiseksi.

Liittymistä valmistelevalta tukivälineen osion 4 (inhimilliset resurssit, 94,5 miljoonaa euroa) puitteissa kehitettiin monia hankkeita, joissa pyrittiin edistämään pääsyä työhön ja vahvistamaan ihmisten sosiaalista osallisuutta.

Liittymistä valmistelevalta tukivälineen rahastoilla on autettu Kroatiaa kehittämään valmiuksiaan ja resurssejaan hyödyntää merkittäviä rakenne- ja koheesiorahastoja, jotka Kroatia saa käyttöönsä jäsenyyden myötä.

Liittymistä valmistelevalta tukivälineen hankkeiden valintaa, tarjousta ja sopimuksentekoa koskevat menettelyt ovat samanlaisia kuin rakennerahastoissa, ja liittymistä valmistelevalta tukivälineen rahastojen käyttö on antanut arvokasta kokemusta maan toimielimille, kun ne valmistautuvat tulevaan paljon suurempien liittymisen jälkeisten rahastojen käyttöön.

HANKKEET

Liittymistä edeltävän kauden aikana alueellista kilpailukykyä edistävät ja tärkeää infrastruktuuria liikenne- ja ympäristöaloilla tukevat investoinnit ovat olleet tärkeitä painopistealoja. Zagrebin päärautatieasema on tästä yksi esimerkki (lue artikkeli sivulla 17), ja muista kerrotaan jäljempänä.

INFRASTRUKTUURI

Vesihuolto- ja viemärintijärjestelmä Slavonki Brodin jätevedenkäsittelylaitoksessa

Tämän ympäristöinvestoinnin tavoitteena on parantaa Tonavan jokialueen vesijärjestelmää parantamalla nykyisten kuluttajien vesihuollon turvallisuutta ja liittämällä siihen noin 4 300 uutta asukasta. Nykyaikainen ja EU:n vaatimukset täyttävä jätevedenkäsittelylaitos käsittelee jätevettä aiempaa tehokkaammin. Hanke lisää myös viemärijärjestelmään kytkettyjen kotitalouksien määrää (9950). Hankkeella autetaan myös suojelemaan ympäristöä ja takaamaan EU:n ympäristövaatimusten noudattaminen.

KILPAILUKYVYN EDISTÄMINEN

Biotieteiden teknologiakeskus

Zagrebin yliopistokampukselle rakennetaan biotieteiden teknologiakeskusta myyntiä ja yrityshautomoa (BIOCentre) varten. Keskus antaa tukea biotekniikan ja biotieteiden alan aloitteleville kroatialaisille yrityksille. Se tarjoaa T&K- ja yrityspalveluja, asiantuntemusta ja yrityshautomoja ja -tukea varten tarvittavia palveluja. Se liittyy toisiinsa kroatialaiset, alueelliset ja kansainväliset T&K-laitokset ja yritykset. BIOCentre-hankkeen yleisenä tavoitteena on kehittää korkeakoulujen ja julkisten tutkimuslaitosten teknologian siirtoa ja myyntiä koskevia valmiuksia. Se puolestaan edistää kestävää alueellista kehitystä ja teollisuuden kilpailukykyä paljon lisäarvoa tuovilla talouden aloilla ja asiantuntemukseen perustuvissa pk-yrityksissä. Kroatian pitkän aikavälin tavoitteena on kehittyä johtajaksi biotieteiden ja -tekniikan alalla Kaakkois-Euroopassa. Aloittelevia yrityksiä etsitään ensin Kroatiasta, toiseksi Kaakkois-Euroopasta ja kolmanneksi (jos mahdollista) Keski- ja Itä-Euroopasta.

KILPAILUKYVYN EDISTÄMINEN

Marasca – elintarviketeknologian kehittäminen

Toisessa kilpailukykyhankkeessa on keskitytty edistyneiden tekniikoiden (jäädystyskuivaus, suihkukuivaus) soveltamiseen Marasca-kirsikoihin perustuvien elintarviketuotteiden ja puolivalmisteiden tuotannossa. Siinä on perustettu "klusteri", jonka tarkoituksena on koota yhteen kohdetuottajaryhmät ja niihin liittyvät organisaatiot, mukaan lukien Zadarin biotekninen tiedekunta ja Ljubljanan yliopisto. Ohjelmaan sisältyy valistusta ja koulutusta koskevia opinto-ohjelmia. Äskettäin on myös kehitetty uusi laboratorio ja pilottituotantotilat jäädystyskuivaatuille happamille Marasca-kirsikoille ja happamista Marasca-kirsikoista valmistetulle mehujauheelle. Tiedon ja teknologian siirrolla alueen pienille ja keski suurille yrityksille (pk-yritykset) parannetaan paikallisen maatalouselintarvikealan kilpailukykyä, luodaan kumppanuuksia paikallisten tuottajien, paikallisten elintarvikkeiden jalostusyritysten ja yhteisön välille ja tiedotetaan laajemmalle yhteisölle happamien Marasca-kirsikoiden hyödyllisistä ominaisuuksista.

▷ KOHEESIO-OHJELMIEN HALLINNOINTI LIITTYMISEN JÄLKEEN

Liittymisen myötä Kroatian saatavilla olevat EU:n rakenne- ja koheesiorahastojen varat nousevat 450 miljoonaan euroon – 150 miljoonaa koheesiorahastoista ja 300 miljoonaa euroa rakennerahastoista. Nämä rahat ovat merkittävä tilaisuus käsitellä Kroatian tarpeita liikenne- ja ympäristöaloilla puhumattakaan innovoinnista ja tuotannon nykyaikaistamisesta.

Tukikelpoisuus uusissa ohjelmissa

EU:n täysjäsenenä Kroatian alueet voivat saada tukea lähentymistä ja alueellista yhteistyötä koskevien tavoitteiden nojalla.

Liittymistä edeltävät liittymistä valmistelevalle tuen ohjelmat muutetaan automaattisesti EAKR:n, ESR:n ja koheesiorahaston ohjelmiksi. Näiden ohjelmien kokonaisrahoitusosuus miltei kaksinkertaistuu, kun ESR:n, EAKR:n ja koheesiorahaston 450 miljoonaa euroa lisätään aiempien liittymistä valmistelevalle tukivälineen varojen 537 miljoonaan euroon.

Aika, jolloin uusien rahastojen 450 miljoonaa euroa voidaan ottaa vastaan, on huomattavan lyhyt – vain 3,5 vuotta. Siksi kansalliset viranomaiset ja Euroopan komissio ovat sopineet hallintorakenteiden vahvistamisesta ja keskittymisestä samoihin alakohtaisiin painopistealoihin sekä valmiimpien hankkeiden jatkamiseen.

Tulevat kauden 2014–2020 ohjelmat

Rinnakkain näiden ensimmäisten koheesio-ohjelmien valmistelun ja täytäntöönpanon kanssa Kroatia on tällä hetkellä valmistelussa kumppanuussopimustaan, jossa laaditaan puitteet kauden 2014–2020 Euroopan rakenne- ja investointirahastoille.

Kauden 2014–2020 monivuotisen rahoituskehysten luonnoksessa Kroatian koheesio-ohjelmia varten ehdotetaan noin 8 000 miljoonaa euroa. Se on merkittävä osuus maan tulevasta investoinneista.

Kroatian viranomaiset ovat jo toteuttaneet huomattavia toimenpiteitä alakohtaisia strategioita ja julkisia varoja koskevan ohjelmasuunnittelun mukauttamiseksi Eurooppa 2020- tavoitteisiin.

VASEMMALTA OIKEALLE:
Branko Grčić, Kroatian varapääministeri ja aluekehityksestä ja EU:n rahastoista vastaava ministeri, tapaa aluepolitiikasta vastaavan Euroopan komission jäsenen Johannes Hahnin Zagrebissa.

Koko maassa järjestetään intensiivisiä kuulemisia, joiden nojalla päätetään rahoituksen painopistealat ja määritetään maalle soveltuvat hankkeet.

Euroopan komissio ehdotti tammikuun 2013 kannanotossaan, että koheesiotuki olisi investoitava kilpailukyvyyn kehittämiseen tukemalla voimakkaasti pk-yrityksiä sekä tutkimusta ja innovointia. Se kehottaa myös mukauttamaan ohjelmia työllisyyden ja työmarkkinoiden järjestelmiin, hyödyntämään luonnonvaroja mahdollisimman hyvin, edistämään julkishallinnon tehokkuutta ja vahvistamaan työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua.

Kokemukset uusimmissa jäsenvaltioissa ovat osoittaneet, että Euroopan rakenne- ja investointirahastoilla voi olla merkittävä asema näiden valtioiden talouskasvussa. Näiden rahastojen odotetaan tarjoavan vakaata ja arvokasta tukea kilpailukyvyille ja hyvinvoinnille Kroatiassa ja vahvistavan kumppanuutta Kaakkois-Euroopan, Keski-Euroopan alueen ja kaikkien jäsenvaltioiden kanssa.

► LISÄTIETOA

Euroopan komission edustusto Kroatiassa:
http://ec.europa.eu/croatia/index_hr.htm

► KRIISISTÄ SELVIYTYMINEN KOHEESIOPOLITIIKAN TUELLA

Euroopan komissio esitteli 18. huhtikuuta kertomuksen koheesipolitiikan toiminnasta nykyisen kriisin aikana. Tärkein viesti oli lyhyesti se, että ohjelmien hyödyistä monilla poliittisilla painopistealoilla ja monissa jäsenvaltioissa on yhä enemmän selkeää näyttöä. Koheesipolitiikan ohjelmat ovat osoittaneet, että niillä pystytään vastamaan kriisiin joustavasti, mutta tehtävää on vielä paljon ja joillakin strategisilla aloilla on riskejä. Komissio on halukas pohtimaan lisää uudelleenohjelmointia ja kansallisen osarahoituksen vähentämistä, kun se on perusteltua ja kun tavoitteena ovat kasvu ja työpaikat. Nykyisistä ohjelmista on paljon opittavaa. Arviointia ja indikaattoreiden käyttöä on vahvistettava ohjelmien tukemiseksi tulevaisuudessa.

Kauden 2007–2013 koheesipolitiikan ohjelmien täytäntöönpanoa koskevassa ”strategiaraportissa” tehdään yhteenveto saata-ville olevista tiedoista, joista useimmat ovat vuoden 2011 lopulta, kaikista 27 jäsenvaltiosta ja yhteistyöohjelmista⁽¹⁾. Tämä on tärkeä koordinoitujen toimien pidä kaikissa 434 ohjelmassa, kaikilla 273 alueella ja kaikissa 27 jäsenvaltiossa, ja se kattaa kolme rahastoa – Euroopan aluekehitysrahaston, Euroopan sosiaalirahaston ja koheesiorahaston. Näiden rahastojen kautta EU:n koheesipolitiikasta investoidaan 347 miljardia euroa eli 35 prosenttia EU:n kokonaistalousarviosta kaudella 2007–2013.

Strategiaraportin toimittamisvelvoitetta sovelletaan komissioon ja 27 jäsenvaltioon, joita pyydettiin toimittamaan kansalliset raporttinsa vuoden 2012 loppuun mennessä ja selvittämään tehtävänsä tämän erittäin suuren talousarvion hallinnoinnissa.

(1) Euroopan alueellinen yhteistyö – kansainväliset ja rajaylittävät yhteistyöohjelmat.

Kriisin vaikutukset ja vastaus

Kansallisista raporteista käy ilmi, että talous- ja rahoituskriisi on vaikuttanut kaikkialla, mutta vaikutusten ajoitus ja ankaruus ovat vaihdelleet. Myös koheesipolitiikalle osoitettu rooli jäsenvaltioiden kansallisissa kehitysstrategioissa vaihtelee.

Kehittyneimmissä jäsenvaltioissa koheesipolitiikkaa on yleisesti käytetty tukemaan keskipitkän ja pitkän aikavälin investointeja innovointiin, pk-yrityksiin ja työmarkkinoihin. Ne ovat kertoneet joistakin muutoksista investointitarpeissa, mutta niissä on pääasiassa valittu kansallisia ohjelmia taantumasta johtuvien täsmällisten iskujen käsittelyyn. Näissä maissa uudelleenohjelmointi on ollut vähäistä, koska alkuperäiset strategiset tavoitteet on edelleen katsottu päteviksi.

Vähemmän kehittyneissä ja ”lähentymistukea” edelleen saavissa jäsenvaltioissa on tunnustettu laajasti koheesipolitiikan merkitys julkisten investointien tukemisessa. Nämä maat eivät kuitenkaan ole yhtenäinen ryhmä. Niistä pieni osa on selvinnyt taantumasta ja palannut kasvun tielle. Muut ovat tarvinneet ”ohjelmataukea” makrotaloudellisen vakauden palauttamiseksi – Irlanti, Kreikka, Portugali ja Romania. Näissä maissa komissio reagoi poikkeukselliseen taloudelliseen ympäristöön huomattavalla uudelleenohjelmoinnilla ja vähentämällä kansallisen rahoituksen osuutta, jotta muuttuvien sosioekonomisten tarpeiden ja kansallisten viranomaisten pienentyneen rahoituskapasiteetin aiheuttamaan kaksinkertaiseen haasteeseen pystyttiin puuttumaan.

Kaikissa EU:n 27 jäsenvaltiossa on osoitettu uudelleen noin 36 miljardia euroa muuttuviin sosioekonomisiin tarpeisiin vastaamiseksi – näistä siirroista 90 prosenttia tehtiin vuosina 2011–2012. Vastaavasti velvoite tarjota noin 15,5 miljardia euroa kansallista julkista osarahoitusta on poistettu joissakin jäsenvaltioissa ohjelmista EU:n varojen investoimisen nopeuttamiseksi.

EU:n tuen ansiosta Euroopan suurin maissinjalostusyritys Hungrana on alentanut huomattavasti hiilidioksidipäästöjään investoimalla biomassapohjaiseen lämmöntuotantojärjestelmään. Unkarin Keski-Transdanubian alueella sijaitseva hanke oli yksi monista strategiaraportissa esitetyistä tapaustutkimuksista.

Monissa jäsenvaltioissa ohjelmien hallinnoinnin erityisiä haasteita ovat kuitenkin edelleen olleet muun muassa pk-yritysten ja tieto- ja viestintätekniikan innovointia tukevien toimenpiteiden kysynnän lasku, vaikeudet kaikille edunsaajille sopivan yhteisrahoituksen keräämisessä, mikä pienentää hankkeita monilla alueilla, ja aiempaa pidemmät täytäntöönpanojaksot.

EU:n painopistealojen edistäminen

Monissa kansallisissa raporteissa kerrotaan selkeästi koheesiopolitiikan asemasta älykstä, kestävää ja osallistavaa kasvua koskevien EU:n painopistealojen tukemisessa. Tämä viesti nousee selkeästi esille ESR:n tuessa sekä työmarkkinoille että inhimillisen pääoman investoinneille ja uudistuksille. Lisäksi esitetään monia esimerkkejä siitä, miten EAKR:stä tuetaan tutkimusta ja innovointia, käsitellään pk-yritysten rahoituksen saatavuutta sekä tuetaan energiatehokkuusohjelmia ja kestävä kehitystä laajemmin.

EU:n rahoituksen asemasta annetaan hanke-esimerkeissä myös kaskumaisia todisteita, ja ydinindikaattoreista ja edunsaajista saadut tiedot tarjoavat ensimmäistä kertaa keskitettyä tietoa saavutuksista. ▶▶

EU:N STRATEGINEN KERTOMUS JÄÄVUOREN HUIPPU

Jäsenvaltioiden kansalliset raportit ovat huomattava toimenpide, jonka tarkoituksena on tehdä ohjelmien hallinnoinnista ja täytäntöönpanosta aiempaa avoimempaa. EU:n 27 jäsenvaltiota ovat:

- ▶ laatineet yli 2000 sivua raporteja yhteenvetoiheen sekä yli 1600 sivua liitteitä: raportin keskimääräinen pituus on 75 sivua;
- ▶ toimittaneet raportit EU:n 22 virallisella kielellä sekä usein englanninkielisen käännöksen koko raportista tai yhteenvedosta;
- ▶ esittäneet lähes 270 esimerkkiä hyvistä käytännöistä älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun aloilla;
- ▶ kuusi jäsenvaltiota esitti raporttinsa vuoden 2013 alussa muille jäsenvaltioille, ja niiden esitykset ovat saatavilla verkossa.

Jokaisessa kansallisessa raportissa esitetään perusteellinen näkemys taloudellisista ja kansallisista institutionaalisista erityisominaisuuksista ja yksityiskohtaisemmin edistymisestä ohjelman tavoitteiden saavuttamisessa. Komissio on koonnut 27 kansallista raporttia verkkoon ja käyttänyt niiden sisältöjä yhteenvetoraporttinsa laatimiseen.

Ennen ohjelmien loppumista vuonna 2015 saadaan tietoja vielä neljän vuoden ajalta, mutta Euroopan aluekehitysrahaston, koheesiorahaston ja Euroopan sosiaalirahaston investoinnit ovat nyt jo saaneet aikaan edistystä ja parannuksia monille kansalaisille. Paljon enemmän kuitenkin vielä odotetaan investointien koon ja hankkeiden loppuunsaattamisessa tapahtuneiden viivästysten vuoksi. Myös ohjelmilla, joissa ei käytetä vapaaehtoisia ydinindikaattoreita, on vuoden 2012 vuosiraporteissa toinen mahdollisuus esitellä tuloksiaan paremmin, kun ne ovat merkityksellisiä.

Edistyksen mittaaminen

Tämä raportti on ohjelmakauden aikana ensimmäinen tilaisuus tehdä väliarviointi edistymisestä tuotosten ja tulosten saavuttamisessa. Komissiolla ei ole koskaan aiemmin ollut saatavillaan kyseisiä tietoja siten, että niitä voitaisiin analysoida ja esitellä.

TULOSTEN SAAVUTTAMINEN

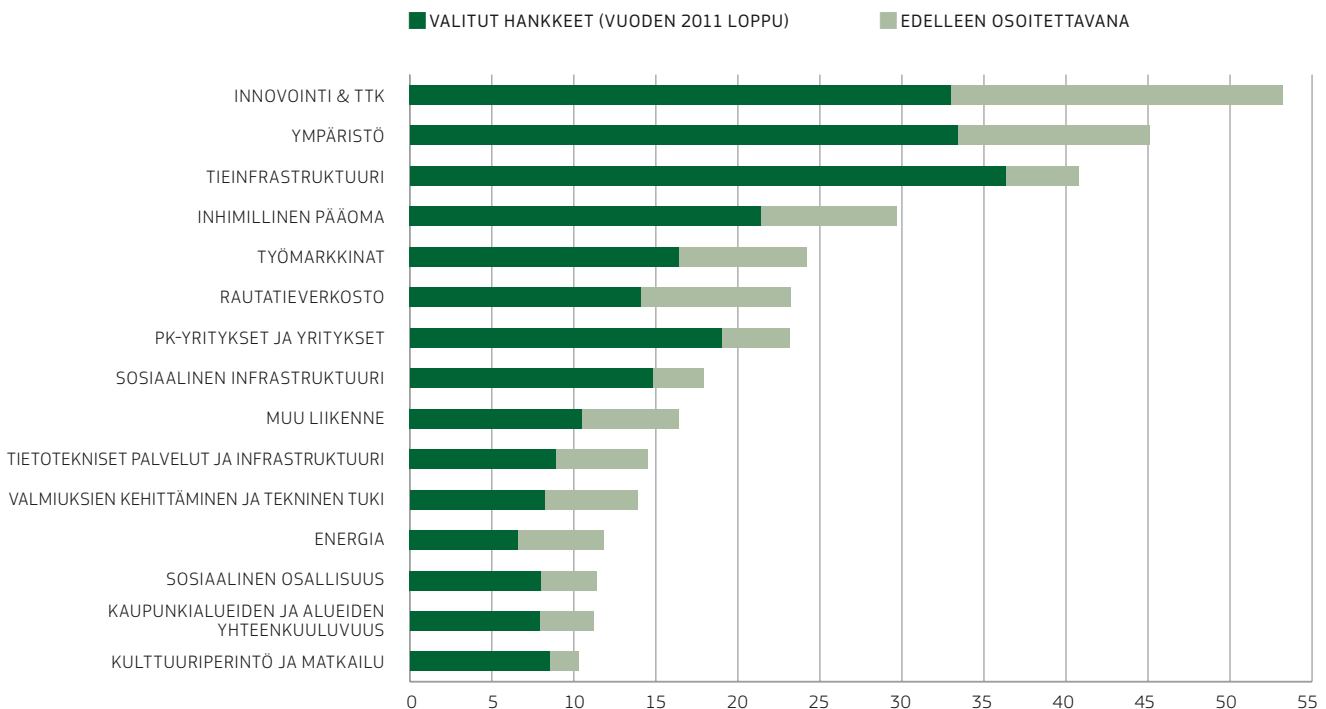
Kansallisista raporteista tähän mennessä saadut toimintaa ja tuloksia koskevat "suuret luvut" ovat muun muassa seuraavia:

- ▶ Innovointi ja pienyritykset saavat vauhtia EAKR:n investoinneista:
  - ▶ **53 240** tuettua TTK-hanketta;
  - ▶ **16 000 yritys-tutkimushanketta** sai investointeja;
  - ▶ **53 160 start-up-yritystä** sai tukea.
- ▶ EAKR:n avulla **luotiin lähes 400 000 työpaikkaa** (puolet näistä vuosina 2010–2011), muun muassa 15 600 työpaikkaa tutkimukseen ja 167 000 työpaikkaa pk-yrityksiin.
- ▶ **1,9 miljoonalla uudella** ihmisellä on nyt EAKR:stä rahoitettu laajakaistaverkko.
- ▶ **2,6 miljoonalla** uudella ihmisellä on käytössään EU:n vakiovesihuolto, ja **5,7 miljoonalla** on jätevedenkäsittelylaitteet (pääasiassa koheesiorahaston tukemana).

- ▶ **460 kilometriä TEN-T-teitä ja 334 kilometriä TEN-T-rautateitä on saatu valmiiksi** muiden tie- ja rautatiehankkeiden lisäksi (pääasiassa koheesiorahasto).
- ▶ **2,4 miljoonaa ihmistä** löysi Euroopan sosiaalirahaston tukemana uuden työpaikan kuuden tukikuukauden aikana (Euroopan komission arviointitutkimuksen mukaan).
- ▶ ESR:stä vuosittain tuettujen ihmisten määrä – kaikissa poliittisissa tavoitteissa – nousi **kymmenestä miljoonasta vuodessa ennen vuotta 2010 noin 15 miljoonaan joka vuosi sen jälkeen.**

Nämä luvut perustuvat pääasiassa vuosina 2007–2011 loppuunsaatettuihin hankkeisiin (viisi jäsenvaltiota antoi tietoja kesäkuuhun 2011 asti). Jäsenvaltiot julkaisevat lisää yksityiskohtia komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa ja 13 aihekohtaisessa tiedotteessa, jotka ovat saatavilla verkossa.

▶ Katsaus EU:n rahoitukseen tavoitteittain – valitut hankkeet ja edelleen osoitettavana olevat varat (2007–2011)

Tuotoksia, menoja ja hankkeiden valintaa koskevia tietoja tutkimalla saadaan aiempaa selkeämpi – tosin edelleen epätäydellinen – kuva saavutuksissa edistymisestä. Hankkeiden valintaa ja menoja koskevat tasot eivät noudata samanlaista kaavaa eri jäsenvaltioissa. Joissakin ohjelmissa on valittu kaikki hankkeet mutta menojen taso on matala. Muiden on edelleen tehtävä valinta hankkeen laajuuden perusteella, mutta niiden menojen taso on jo korkea.

Vaikka samanlaisia kaavoja ei pidäkään odottaa (investointien, valintaperusteiden ja institutionaalisten valmiuksien yhdistelmät ovat erilaisia), se kuitenkin osoittaa, että on oltava varovainen. Hankkeen valinta ei takaa taloudellista täytäntöönpanoa tai oikeiden tuotosten ja tulosten saavuttamista, mikä johtaisi kasvuun ja työpaikkoihin.

Komissio määrittää raportissa investointialat, joilla on ryhdyttävä toimiin kaudella 2007–2013 yhteisesti rahoitettujen hankkeiden valinnan ja toteuttamisen nopeuttamiseksi, jotta asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa. Eri jäsenvaltioiden ryhmissä on erityisesti selkeitä viipeitä keskeisillä strategisilla aloilla, kuten tutkimuksessa ja innovoinnissa, tieto- ja viestintäteknikan investoinneissa, rautateissä, uusiutuvasa energiasa ja valmiuksien kehittämisessä. Joissakin tapauksissa hitaaseen edistymiseen tietyissä aiheissa liittyy nopea edistymisen muissa. Tämä viittaa siihen, että ilman korjauksia alkuperäisiä strategioita ja tavoitteita ei noudateta.

Tilaa parannuksille

Komissio korosti päätelmissään kahta keskeistä viestiä.

Jäsenvaltioiden on keskityttävä selkeästi nykyisten ohjelmien toteuttamiseen. Vaakalaudalla on liian paljon. Yli 50 prosenttia saatavilla olevista varoista on edelleen hakematta reaalityöntehtävien investointien perusteella. Komissio tekee yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa ja harkitsee uudelleenohjelmointia, jos se auttaa edistämään kasvua ja työpaikkoja.

Raportissa korostetaan myös sellaisten perusteellisten uudistusten merkitystä, joista Euroopan parlamentti ja EU:n hallitukset tällä hetkellä neuvottelevat kauden 2014–2020 koheesiopolitiikka varten ja jotka sisältävät muun muassa aiempaa strategisemmän resurssien keskittämisen keskeisiin painopistealoihin ja tulosten ja arvioinnin suuremman korostamisen.

”Tämä raportti antaa erittäin arvokkaan katsauksen politiikkaan, jolla saadaan tuloksia useimmilla EU:n painopistealoilla ja investoidaan kasvuun, kun sitä eniten tarvitaan. Tarjoamme tukea uusille innovatiivisille yrityksille ja luomme kunnollisia ja kestäviä työpaikkoja tulevaisuutta varten, annamme syrjäisille alueille laajakaistan, puutemme aivovuotoon ja kehitämme elintärkeitä liikenneyhteyksiä, jotka edistävät alueiden kilpailukykyä. Poliittikka on myös osoittautunut erittäin joustavaksi, ja se pystyy vastaamaan kriisiin ja mukautumaan ihmisten ja heidän yhteisöjensä muuttuviin tarpeisiin.

Meillä on kuitenkin myös opittavaa: tulokset ovat joskus hajanaisia, ja jäsenvaltioiden on nopeutettava toimiaan EU:n varojen käytössä. Kun katsomme eteenpäin uuteen ohjelmakauteen, odotamme jäsenvaltioiden ja alueiden keskittävän politiikassaan vielä enemmän tuloksiin ja painopistealoihin, joiden vaikutus on suurin.”

Johannes Hahn – aluepolitiikasta vastaava Euroopan komission jäsen

Seuraavassa artikkelissa tiivistetyssä yhteenvedoraportissa annetaan lisää riippumatonta analyttistä aineistoa komission kansallisista strategisista raporteista tekemän analyysin tueksi.

Nyt strategista raporttia käsitellään asiaankuuluvien EU:n toimielinten kanssa.

► LISÄTIETOA

http://ec.europa.eu/regional_policy/how/policy/strategic_report_en.cfm

EU:n koheesipolitiikan avulla on saatu erittäin nopea valokuitulaajakaista The Lizardiin, Yhdistyneen kuningaskunnan eteläisimpään paikkaan. EAKR:stä rahoitettu Superfast Cornwall -hanke oli yksi monista menestyksekkäistä hanketapaustutkimuksista, jotka esiteltiin EU:n ”strategiaraportissa” kauden 2007–2013 koheesipolitiikan ohjelmien täytäntöönpanosta (katso myös artikkelit sivuilla 10–13).

► RIIPPUMATON NÄKEMYS KOHEESIOPOLITIIKASTA, 2007–2011

Tietoon ja näyttöihin perustuvien päätösten pitäisi olla kaiken poliittisen päätöksenteon ytimessä. Siksi komissio suhtautuu myönteisesti asiantuntijoiden arviointiverkoston uusimpaan raporttiin koheesipolitiikan tehokkuudesta kaikissa 27 jäsenvaltiossa.

Riippumattomien arvioinnin asiantuntijoiden ryhmää pyydetään vuosittain tutkimaan kunkin jäsenvaltion raportoimat saavutukset EAKR:stä (Euroopan aluekehitysrahasto) ja koheesiorahastosta osarahoitettujen ohjelmien täytäntöönpanossa. Tässä yhteenvetoraportissa päivitetään vuoden 2012 alussa tuotettua

raporttia ja tehdään yhteenveto kehityksestä kauden 2007–2013 ohjelmissa vuoden 2011 loppuun asti.

► LISÄTIETOA

Asiantuntijoiden arviointiverkosto 2012

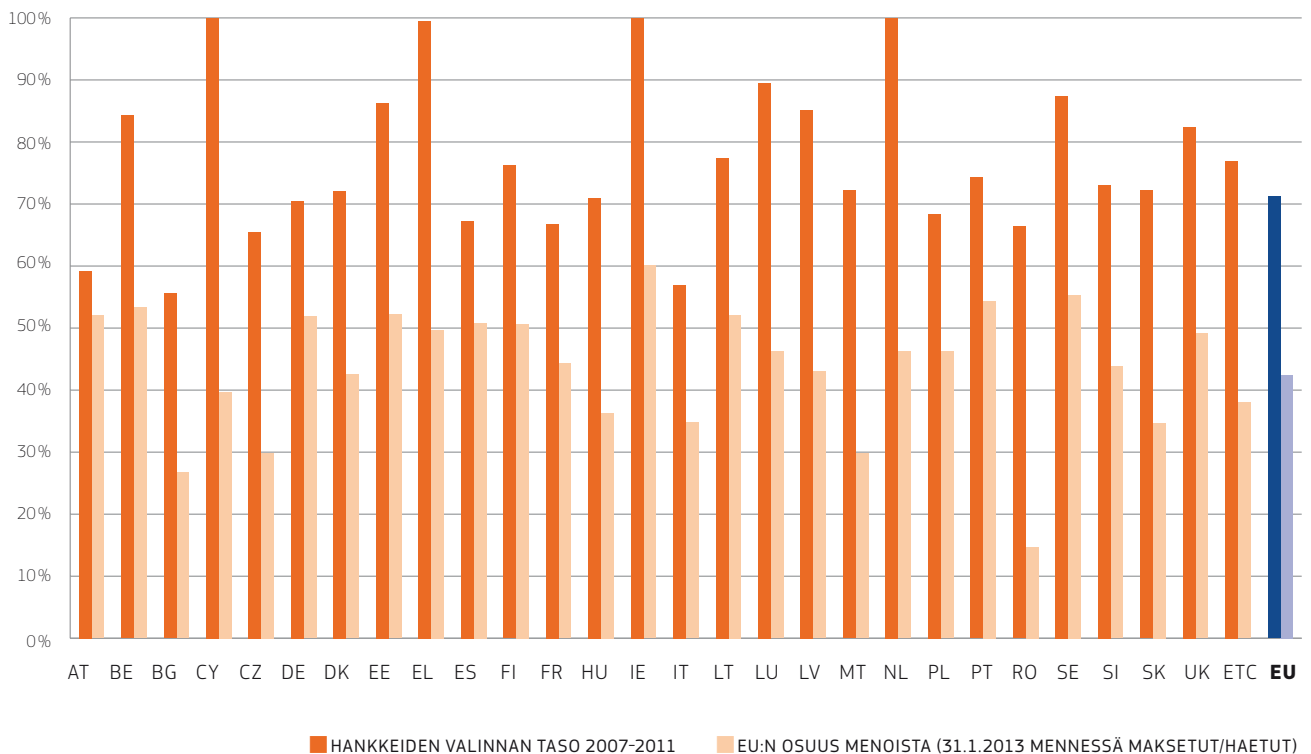
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/eval2007/expert_innovation/2012_evalnet_fei_synthesis_final.pdf

Rahoitusjärjestelyvälineet

http://ec.europa.eu/regional_policy/archive/funds/2007/jjj/doc/pdf/cocof_guidance_note3_en.pdf

KAIKKI EU:N RAHASTOT – HANKKEIDEN VALINTA (2007–2011) VERRATTUNA ILMOITETTUIHIN MAKSUIHIN (2007–2013)

Vuoden 2012 yhteenvetoraportissa korostettiin kuuta keskeistä alaa:

1 ▶ SOSIOEKONOMINEN TILANNE

Raportissa korostetaan kriittistä tilannetta, jossa ohjelmia toteutetaan, ja otetaan esille useimpien Euroopan maiden huono taloudellinen suorituskyky (poikkeuksena Baltian maat, Puola ja Slovakia). Vuoden 2013 ennusteessa ennakoidaan ainoastaan hyvin lievää paranemista, kun julkisen talouden tila pysyy heikkona, koska monissa maissa käyttöön otetut säästöohjelmat vaikuttavat siihen. Tämä skenaario on todennäköisesti este jäljellä olevalle kaudelle suunnitellulle menojen käyttövauhdille.

2 ▶ RAHOITUSTUEN LAAJUUS

EAKR ja koheesiorahasto ovat kaudella 2007-2013 yhteensä 270 miljardia euroa, mikä on keskimäärin 0,3 prosenttia EU:n BKT:stä vuodessa mutta yli kolmasosa (37,7 prosenttia) hallitusten vuotuisista pääomamenoista EU:n 12⁽¹⁾ jäsenvaltiossa. Nämä luvut osoittavat EU:n rahoituksen kriittisen merkityksen EU-12:n kehittymennoille. Raportti kuitenkin osoittaa, että jäsenvaltiot ovat hakeneet alle puolet kokonaisvaroista. Tämä kyseenalaistaa joidenkin jäsenvaltioiden kyvyn ottaa seuraavana kolmena vuotena vastaan saatavilla oleva määrä, ja raportissa varoitetaan mahdollisten varojen menetyksen riskistä joissakin maissa⁽²⁾. Vastauksena joidenkin jäsenvaltioiden kokemuksiin EU on hyväksynyt vähennyksiä kansallisen rahoitusosuuden tasossa ja säilyttänyt samalla tarjotun EU:n rahoituksen määrän vakaan tason.

(1) EU-12 maat: Bulgaria, Kypros, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Romania, Slovenia, Slovakia, Tšekin tasavalta, Unkari ja Viro.

(2) Bulgaria, Italia ja Romania.

3 ▶ INVESTOINTIEN KOOSTUMUKSEN MUUTTAMINEN

Raportissa havaitaan rahoituksen jakamisessa huomattava muutos, joka on noin kymmenen prosenttia saatavilla olevasta kokonaisrahoituksesta. Tätä muutosta on tulkittava useimpien jäsenvaltioiden taloustilanteen huononemisen perusteella. Raportissa pannaan merkille suuntaus, jossa rahoitusta ohjelmoidaan uudelleen sellaisista toimenpiteistä kuin yritystuki ja alueet, joilla on rajalliset valmiudet yhteisrahoitukseen (esimerkiksi paikallisviranomaiset), toimenpiteisiin, joihin kriisi on vaikuttanut vähemmän. Tämän tuloksena EU-12-jäsenvaltioissa suurin osa rahoituksesta osoitetaan liikenneverkkoihin ja ympäristöinfrastruktuuriin tehtäviin investointeihin, kun taas EU-15⁽³⁾-jäsenvaltiossa suuntaus on ollut kohti TTK:ta (tutkimus ja tekninen kehitys) koskevaa infrastruktuuria ja innovointia ja yritysinvestointeja sekä ympäristöinfrastruktuuria. Ohjelmissa on otettu käyttöön rahoitusjärjestelyvälineitä, joilla autetaan pk-yrityksiä selviämään luottolamasta ja jotka ovat yrityksille tarkoitettuja takaisin maksettavia investointeja.

4 ▶ TALOUDELLINEN EDISTYS KOHEESIOPOLITIIKAN OHJELMIEN TÄYTÄNTÖÖNPANOSSA

Raportissa määritetään jäsenvaltioille maksettavat maksut luotettavimmaksi saatavilla olevaksi tietolähteeksi ohjelman täytäntöönpanon vauhdista. Verrattuna edelliseen ohjelmakauden 2000–2006 yhteenvetoraportissa pannaan merkille huomattava viive EARK:n menoissa EU:n 15 jäsenvaltiossa: nykyisen ohjelmakauden maksut olivat 46 prosenttia sovitusta talousarviosta, mutta saman vaiheen maksut edellisellä kaudella olivat kymmenen prosenttia korkeammat, mikä tarkoittaa 10,8 miljardin euron vähennystä absoluuttisina lukuina. Maksuvauhti oli nopeampi EU-12-jäsenvaltiossa (49 prosenttia) kuin EU-15-jäsenvaltioissa (45 prosenttia) huolimatta EU-12:n lyhyemmästä kokemuksesta rakennerahastojen hallinnoinnissa. Raportissa myös tunnustetaan, että ohjelmien hidaus ohjelmakauden alussa oli suurin syy viivästyksen. Huono taloudellinen tilanne, ongelmat julkisessa hankinnassa ja hallinnolliset viipeet ovat kuitenkin hidastaneet myöhempää täytäntöönpanoa entisestään.

5 ▶ SAAVUTUKSET

Raportissa pannaan merkille, että hankkeiden loppuunsaattamisvauhti kasvoi huomattavasti vuonna 2011. Ohjelmien tulosten ja saavutusten arviointi on kuitenkin vaikeaa kahdesta syystä: loppuunsaatettujen järjestelmien määrä on vähäinen, mikä vähentää konkreettisia tuotoksia koskevia todisteita, ja vuotuisista täytäntöönpanoraporteista puuttuu tietoja. Joitakin päätelmiä voidaan tehdä: ohjelmat kilpailukykyalueilla ovat edistyneemmässä täytäntöönpanovaiheessa verrattuna lähentymisalueiden ohjelmiin; työpaikkojen luomisessa (383 000 kokoajasta työpaikkaa) ja yritysten start-up-tuessa (53 000) on saavutettu huomattavaa kasvua, mikä kertoo täytäntöönpanon nopeutumisesta; yritysten tukihankkeet on suunnattu TTK:hon ja start-up-yrityksiin, ja pk-yrityksissä on pantu täytäntöön 148 500 investointihanketta, 14 700 tieteen ja teollisuuden yhteistä tutkimushanketta on rahoitettu ja lähes 15 000 TK:hon liittyvää työpaikkaa luotu⁽⁴⁾.

6 ▶ JÄSENVALTIOIDEN TEKEMÄT ARVIOINNIT

Arviointien keskiarvo on ollut lähes yksi ohjelmaa kohti, mutta jäsenvaltioiden välillä on suuria vaihteluita. Useimmissa arvioinneissa (83 prosenttia) keskityttiin ohjelman täytäntöönpanoon ja menettelyjen arviointiin, ja laadullisten menetelmien käyttöä on arvioitu enemmän (53 prosenttia verrattuna määrällisten menetelmien 11 prosenttiin). Arvioinneissa saadaan myönteisiä tuloksia TTK:sta ja innovaatiotoimenpiteistä, erityisesti verkostoinnin ja yhteistyön sekä yritystuen osalta. Vastaavasti paikallisten kehitysaloitteiden arvioinneissa havaittiin, että niillä edistetään hallinnon eri tasojen välistä yhteistyötä ja lisätään paikallisviranomaisten osallistumista. Valitettavasti raportissa havaittiin, että arviointien havaintoja käytetään edelleen pääasiassa lähinnä epävirallisesti ja erillään poliittisesta päätöksentekoprosessista. Ainoastaan Baltian maissa on perustettu viralliset menettelyt, joilla taataan, että valvonta- ja arviointijärjestelmä hyödyttää poliittista päätöksentekoprosessia.

Asiantuntijaverkoston loppuraporttia kaudesta 2007–2013 odotetaan vuoden 2013 lopulla. Tällaiset raportit auttavat komissiota täyttämään neuvoston ja parlamentin odotukset siitä, että koheesiopolitiikan saavutuksista saadaan vuotuiset raportit vuodesta 2014 alkaen.

(3) EU-15 maat: Alankomaat, Belgia, Espanja, Italia, Itävalta, Kreikka, Luxemburg, Portugali, Ranska, Ruotsi, Saksa, Suomi, Tanska ja Yhdistynyt kuningaskunta.

(4) Euroopan komission strategisessa kertomuksessa ja kansallisissa raporteissa ilmoitetuissa tiedoissa on joitakin eroja. Se johtuu siitä, että jotkin jäsenvaltiot ovat päivittäneet kansallisia strategisia raporteja.

**Kokonais-
kustannukset:**
12 800 000 euroa
EU:n osuus:
9 800 000 euroa

► ZAGREB, KROATIA

► ZAGREBIN KESKUSASEMA

SUURIA PARANNUKSIA KANSAINVÄLISENÄ RISTEYSASEMANA

Kroatian pääkaupunki Zagreb sijaitsee tärkeässä Euroopan laajuisten liikenneverkkojen (TEN-T) risteyksessä. Kroatia on pohjoisen ja etelän välinen silta, ja sen rautatiet yhdistävät Keski-Euroopan Salzburgista, Zagrebista ja Belgradista Thessalonikiin Kreikassa (TEN-käytävä X). Toinen TEN-käytävä yhdistää Budapestin Zagrebin kautta Adrianmeren satamakaupunkiin Rijekaan, ja se on yksi Kroatian tärkeimmistä rautatiekäytävistä.

Kyseisen reitin vanhan – yli 70 vuoden ikäisen – ja huonokuntoisen merkinantojärjestelmän vuoksi junien nopeusrajoitus Zagrebin keskusasemalla oli 30 km/h.

EU:n tukemassa parannushankkeessa oli tavoitteena korjata ja parantaa merkinanto- ja yhteenkytkentäinfrastruktuuria Zagrebin keskusrautatieaseman alueella. Se on ensisijaista ennen kuin raide- ja laiturikunnostuksiin voidaan ryhtyä.

Parannustöillä autetaan takaamaan kansainvälisen raideliikenteen vapaa kulku Zagrebin aseman kautta. Merkinanto- ja yhteenkytkentälaitteiden turvallisuutta ja luotettavuutta parannetaan myös ja huoltokustannuksia vähennetään. Samalla junien sallittu nopeus nousee ja aseman kapasiteetti kasvaa.

Kun hanke on saatettu loppuun, reitiltä poistetaan ankarat nopeusrajoitukset, jotka aiheuttavat valtavan pullonkaulan

kansainvälisen raideliikenteen kulkemiselle aseman kautta. Parannus tuo välittömiä hyötyjä 50 000 junamatkustajalle, jotka käyttävät päivittäin Kroatian pääkaupungin rautateitä.

Hankkeella autetaan parantamaan linjan kapasiteettia ja nopeusvalmiuksia ja helpottamaan samalla kansallisen ja kansainvälisen matkustaja- ja rahtiliikenteen kasvua (46 prosenttia Kroatian rautatierahdista on vientiin suuntautunutta).

Parannuksen osana nykyaikaistetaan nykyisten järjestelmien liittymiä naapuriasemiin ja rautateiden osiin, ja tämä parannus avaa tien monille hankkeille, joilla pyritään panemaan Kroatian rautatieverkko ja -käytävät uuteen uskoon. Työ saadaan loppuun vuoden 2013 loppuun mennessä.

Kroatian rautatieverkoston Zrinka Ivanović Kelemen totesi: ”Kroatian raideliikennejärjestelmä on merkittävä silta kansainvälisessä rautatieverkostossa ja lisäksi olennaisen tärkeä yhteys maan rikkaiden maatalousalueiden ja Keski-Kroatian suurten teollisuus- ja kuluttajakeskusten välillä. Zagrebin aseman tärkeä parannustyö on alku myöhemmälle nykyaikaistamiselle koko verkostossa, mikä hyödyttää suuresti Kroatian taloutta.”

► LISÄTIETOA

www.hzinfra.hr/homepage

▶ ROKUA GEOPARKIN LUOMINEN ANTAA VAUHTIA MATKAILULLE JA OPPIMISELLE

Pohjois-Suomessa sijaitsevassa Rokua Geoparkissa palataan jääkauteen, ja siellä on tarjolla ainoalaatuinen yhdistelmä jäisen pohjoisen geologiaa, luontoa ja kulttuuria.

Rokua Geopark sijaitsee 200 kilometriä napapiiriltä etelään, joten se on maailman pohjoisin Geopark, ja sen epätavallinen geologia on viime vuosina houkutelut koko ajan kasvavan määrän vierailijoita kaikkialta maailmasta.

Puisto on vuodesta 2010 alkaen kuulunut 91 Geoparkin maailmanlaajuiseen verkostoon. Niistä puolet on Euroopassa, muun muassa yksi Islannissa ja kaksi Norjassa. Eurooppalainen Geoparkien verkosto koostuu 54:stä Euroopan alueesta, jotka tekevät yhteistyötä geologisen perintönsä säilyttämiseksi ja edistämiseksi yhdennetyn ja kestäväen kehityksen avulla.

Niille kaikille on yhteistä kyky jakaa kokemuksia ja parhaita käytäntöjä luonnontieteiden opettamisesta, geologisen perinnön säilyttämisestä ja kestäväen geologisen matkailun edistämisestä.

Geopark perustettiin vuonna 2010, ja sen jälkeen on käynnistetty monia Euroopan aluekehitysrahastosta rahoitettuja eri hankkeita, joilla autetaan hyödyntämään puiston potentiaalia täysimääräisesti. Näitä hankkeita ovat muun muassa Geoparkin internet-näkyvyyden parantaminen, brändäys ja markkinointi. Kolmen viimeisimmän hankkeen on tarkoitus olla käynnissä vuoden 2013 loppuun asti, ja niiden tavoitteena on organisoida ja hienosäätää Geoparkin toimintamallia. Hankkeisiin kuuluu myös uuden opetus- ja elämysmateriaalin tuottaminen.

Kokonaiskustannukset:
522 350 euroa
EU:n osuus:
261 175 euroa

Rokua Geoparkin pinta-ala on 1 326 km². Tämä pinta-ala sisältää vuonna 1956 perustetun Rokuan kansallispuiston. Alueelle ominaista on viimeisen jääkauden muokkaama maasto, kuten harjuselänteet ja supat. Puistossa on runsaasti vaelluspolkuja ja hiihtolatuja.

Monet vierailijat tulevat ihaillemaan puiston luonnonihmeitä. Opastuskeskuksen näyttelyssä kerrotaan Geopark-alueen muodostumisesta, ja siellä on myös esityksiä geologiasta, historiasta, luonnosta ja nykyajasta.

”Puiston perustaminen on edistänyt alueen matkailua huomattavasti”, toteaa Geoparkin toimitusjohtaja ja projektipäällikkö Vesa Krökki. ”Vaikka puisto on ollut jo jonkin aikaa suosittu suomalaisten ja jossain määrin myös saksalaisten ja ruotsalaisten matkailijoiden keskuudessa, puistossa vierailee nyt yhä useammin matkailijoita myös muualta maailmasta.”

▶ LISÄTIETOA
www.rokuageopark.fi

▶ SPODNJEPOSAVSKA, SLOVENIA

▶ SLOVENIALAISEN SAIRAALAN ENERGIATEHOKAS KUNNOSTUS

**Kokonais-
kustannukset:**

2 041 000 euroa

EU:n osuus:

1 183 000 euroa

Itäslövenialaisen Brežicen kaupungin sairaala on yksi maan vanhimmista sairaaloista, ja se on perustettu vuonna 1872. Sairaalassa on 300 työntekijää ja yli 150 potilaspaiikkaa, ja se tarjoaa laajan valikoiman lääketieteellisiä palveluja yli 70000 ihmisen alueyhteisölle. Se on käynyt valtion kriisinehkäisyohjelman osana läpi kauaskantoisen kustannuksia leikkaavan energiatehokkuuteen keskittyneen ohjelman.

EU:n koheesiorahaston tuella sairaalakokonaisuuden kuudelle päärakennukselle on tehty kattavat energiaa säästävät korjaukset.

Kahden miljoonan euron parannusohjelman osana sisäkatot, julkisivut, seinät ja lattiat on lämpöeristetty ja kattoja parannettu. Kaikki ovet ja ikkunat on vaihdettu, ja kaikkialle on asennettu energiansäästölamput.

Leikkaussaleihin on asennettu uusi ilmastointijärjestelmä jäädyttämään ja tuulettamaan, ja kuuma vesi saadaan nyt aurinkolämmityksen avulla.

Osa sairaalan energiantuotannosta on muutettu tapahtuvaksi uusiutuvien energialähteiden kautta, erityisesti aurinkoenergian sekä lämpöpumppujen välityksellä. Nämä on asennettu hankkimaan energiaa pohjavedestä.

Energiaparannusohjelmalla ja aiemmilla töillä, kuten höyrykattilan vaihdolla (2006) ja keittiön uusimisella (2008) on ollut huomattava vaikutus. Korjauksilla on vähennetty energian kokonaiskulutusta 41 prosenttia verrattuna vuoteen 2005. Energian kokonaiskustannukset ovat laskeneet 14 prosenttia, ja nyt ne ovat vain 1,44 prosenttia sairaalan kaikista käyttökustannuksista.

Lisäksi sairaala on vähentänyt hiilidioksidipäästöjä 27 prosenttia ja vedenkulutus on laskenut 11 prosenttia.

Pienemmän energiankulutuksen ohella sairaalalla on nyt myös luotettavampi energiantuotanto, jolla voidaan taata keskeytymätön toiminta ja joka on vähentänyt kielteisiä vaikutuksia ympäristöön.

Energian keskusvalvontajärjestelmä on otettu käyttöön, jotta sairaalassa voidaan valvoa jatkuvasti energiankäyttöä ja suoritustasoa.

”Investoinnit energiansäästötoimiin ja uusiutuviin energialähteisiin ovat muuttaneet sairaalamme täysin ’vihreäksi’ laitokseksi ja vähentäneet huomattavasti käyttökustannuksia”, toteaa Brežicen sairaalan Drazen Levojevic.

▶ LISÄTIETOA
www.sb-brezice.si

UUTISIA

[UUTISET LYHYESTI]

YHTEYS YAMMER- VERKON KAUTTA

Oletko joskus toivonut, että olisi olemassa tehokkaampi tapa työskennellä kumppaniesi kanssa kuin pitkät kokoukset ja loputtomat sähköpostikeskustelut? Voisitko tehdä työsi paremmin, jos pystyisit jakamaan kokemuksesi samanlaisia haasteita kohtaavien ihmisten kanssa?

RegioNetwork on verkkoyhteisö EU:n alue- ja kaupunkipolitiikan parissa työskenteleville ammattilaisille. Osallistuminen on ilmaista, ja se tarjoaa käyttöön monia ominaisuuksia, joiden tarkoituksena on tukea sinua työssäsi:

- ▶ ryhmien käyttö yhteistyössä ja erityistavoitteiden saavuttamisessa;
- ▶ sinulle merkityksellisten tietojen ja keskustelujen helppo hakeminen ja suodattaminen;
- ▶ saavutustesi jakaminen ja yhteydenpito samat mielenkiinnon kohteet jakavien ammattilaisten kanssa;
- ▶ erilaisten näkemysten testaaminen mielipidekyselyssä.

EU:n alue- ja kaupunkipolitiikan yhteisöä käyttävät jo muun muassa hallintoviranomaisten viestinnästä vastaavat virkamiehet sekä arvioijat, jotka arvioivat toimintaohjelmien vaikutusta.

Tutustu ja liity RegioNetworkiin tänään!

LISÄTIETOA

<https://www.yammer.com/regionetwork>

EUROOPPA ALUEELLANI -VALOKUVAUSKILPAILU

Haluamme kuulla – ja nähdä! – miten EU:n investointeja käytetään siellä, missä asut, ja antaa tunnustusta hankkeille, jotka todella vaikuttavat paikallisyhteisöihin.

Voit osallistua kilpailuun pelkästään ottamalla kuvan EU:n rahoitusta saavasta hankkeesta, jonka tiedät tai olet nähnyt, sekä ilmoituksesta tai kyltistä, jossa on rahoitustiedot ja EU:n lippu jossakin kuvassa.

Lähetä sitten kuvasi tänne, ja voit voittaa tuhat euroa käytettäväksi digikameralaitteisiin ja kahden hengen matkan Brysseliin lokakuussa 2013. Kilpailutyön lähettämisen määräaika on 23. elokuuta 2013 kello 12.00 Keski-Euroopan aikaa.

Tänä vuonna Eurooppa alueellani valokuvauskilpailuun hyväksytään EAKR:stä tai koheesiorahastosta osarahoitetuista hankkeista otettujen kuvien lisäksi myös muista EU:n rahastoista rahoitetut hankkeet, jos kuvassa on todisteet EU:n rahoitusosuudesta.

Tiesitkö, että tuhannet hankkeet ympäri Eurooppaa saavat joka vuosi alueellista rahoitusta EU:sta? Ne voivat olla mitä hankkeita vain julkisen liikenteen parantamisesta vihreämpään energiankäyttöön tai pienyritysten tukiohjelmiin. Lisätietoja EU:n aluepolitiikasta ja muista EU:n rahastoista.

LISÄTIETOA

https://www.facebook.com/pages/Europe-in-my-Region-Community/243923382392812?sk=app_386310531430573

Maire Geoghegan-Quinn, tutkimuksesta, innovoinnista ja tieteestä vastaava Euroopan komission jäsen, puhuu Euroopan innovatiivisten alueiden viikon tapahtumassa Corkissa, Irlannissa.

EUROOPAN INNOVATIIVISTEN ALUEIDEN VIIKKO

Neljäs Euroopan innovatiivisten alueiden viikko (WIRE) järjestettiin Corkin University College Corkissa, Irlannissa, 5.–7. kesäkuuta. Tapahtuman järjestivät yhdessä Enterprise Ireland ja Euroopan komissio, ja sitä tuettiin seitsemänneistä tutkimuksen ja teknologisen kehityksen puiteohjelmasta. Tapahtumassa keskityttiin alueisiin ja niiden johtavaan asemaan taloudessa. Korkean profiilin konferenssi avattiin Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajavaltion Irlannin suojeluksessa, ja se kokosi yhteen 500 edustajaa 20 maasta käsittelemään EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman, Horisontti 2020 -puiteohjelman alueellisia näkökohtia.

Tapahtuman kohokohtana tutkimuksesta, innovoinnista ja tieteestä vastaava Euroopan komission jäsen Maire Geoghegan-Quinn ilmoitti innovatiivisimmille ja kauaskantoisimmille julkisille aloitteille annettavan Euroopan julkishallinnon innovaatiopalkinnon yhdeksän voittajaa. Voittajat tulivat Kroatian, Espanjan, Portugalista, Slovakiasta, Ruotsista, Suomesta, Yhdistyneestä kuningaskunnasta ja Alankomaista. ”Nämä aloitteet todistavat, että innovointia ei tapahdu ainoastaan yritysmaailmassa ja että julkisella sektorilla, jonka osuus on keskimäärin puolet EU:n bruttokansantuotteesta, tapahtuu myös kattavia muutoksia”, komission jäsen totesi.

► LISÄTIETOA
<http://wire2013.eu/>

TOINEN EUROOPPALAISEN YHTEISTYÖN PÄIVÄ: TULE MUKAAN!

Viime vuonna eurooppalaisen yhteistyön päivän kampanja tavoitti tuhansia eurooppalaisia, jotka osallistuivat johonkin 281 paikallisesta tapahtumasta, joita järjestettiin 36 maassa. Tällaisen menestyksen siivittämänä kampanja järjestetään uudelleen tänä vuonna. Tapahtumaa koordinoi INTERACT-ohjelma, sitä tukevat Euroopan komissio, Euroopan parlamentti ja alueiden komitea, ja siinä kehoitetaan kaikkia yhteistyöohjelmia osallistumaan yli rajojen yhteistyötä tekevien ihmisten juhlintaan. Paikallisten tapahtumien avulla ohjelmissa esitellään nykyisen ohjelmakauden parhaita hanketuloksia hausalla ja helposti lähestyttävällä tavalla, jonka avulla tavalliset ihmiset voivat osallistua alueelliseen yhteistyöhön. Tänä vuonna on odotettavissa eurooppalaisia elokuvafestivaaleja, yliopistojen kilpailuja, musiikkiesityksiä, ruoan maistelua ja paljon muuta. Kampanjan tärkein päivä on 21. syyskuuta 2013, mutta tapahtumia järjestetään myös koko syyskuun ajan. Jos haluat tulla mukaan, seuraa kampanjaa Facebookissa, Twitterissä tai kampanjan verkkosivustolla.

► LISÄTIETOA
www.ecday.eu

▶ OPEN DAYS 2013

EUROOPAN ALUEET JA KUNNAT VALMIINA VUOTEEN 2020

OPEN DAYS, alue- ja kaupunkipolitiikan pääosaston ja alueiden komitean yhdessä järjestämä suosittu vuotuisen foorumi järjestetään tänä vuonna 7.–10. lokakuuta tunnuslauseella ”Euroopan alueet ja kunnat valmiina vuoteen 2020”.

Painopistealojen muutos, teemojen muutos

Vuosina 2014–2020 koheesiopolitiikalla on puuttava nykyisen talustilanteen aiheuttamiin haasteisiin ja vastattava Eurooppa 2020 -strategian ensisijaisiin tavoitteisiin. Siinä on hyödynnettävä EU:n alueiden ja kuntien vahvuuksia mahdollisimman paljon ja kohdennettava sen investoinnit kasvua edistäviin hankkeisiin kestävästi. Kyseisen muutostarpeen käsittelemiseksi ja vauhdin hyödyntämiseksi ennen uuden ohjelmakauden alkua OPEN DAYS 2013 järjestetään seuraavan kolmen teeman ympärille:

- ▶ Muutoksen hallinnointi 2014–2020
- ▶ Yhteisvaikutus ja yhteistyö
- ▶ Haasteet ja ratkaisut

Työpajat/keskustelut: järjestäjät ja sisältö

Komissio, alueiden komitea, 25 alueelliseen kumppanuuteen järjestäytyneet 200 aluetta ja muut kumppanit järjestävät Brysselissä **sata työpajaa/keskustelua** ja kaksi sivutapahtumaa. Lisäksi syys- ja marraskuun välisenä aikana eri puolilla Eurooppaa odotetaan noin **400 paikallisen tapahtuman** käynnistämistä.

- ▶ **Muutoksen hallinnointi 2014–2020:** Tätä kysymystä käsittelevien istuntojen järjestelyistä huolehtivat pääasiassa komission asiantuntijat, ja ne omistetaan ohjelmakauden 2014–2020 uusille ominaispiirteille, kuten *tuloskehykselle* ja *yhteisille toimintasuunnitelmille*.

Joka lokakuussa OPEN DAYS toivottaa tervetulleeksi noin 6 000 osallistujaa yli sataan työpajaan, keskusteluun, näyttelyyn ja verkostoitumistapahtumaan.

- ▶ **Yhteisvaikutus ja yhteistyö:** Työpajoissa/keskusteluissa etsitään keinoja varmistaa yhteisvaikutus EU:n, kansallisen tason ja alueellisen tason politiikan ja rahastojen välillä.
- ▶ **Haasteet ja ratkaisut:** Kolmesta teemasta suosituimpana näissä istunnoissa keskustellaan käytännön ratkaisuista alueiden ja kaupunkien yhteisiin haasteisiin, kuten *nuorisotyöttömyyteen, väestömuutokseen ja liikkuvuuteen*.

Kolmanteen teemaan liittyvissä erityisissä tapahtumissa menään EU:n rajojen yli ja keskitytään aluepolitiikan yhteistyöhön EU:n ja maailmanlaajuisten talouksien kanssa, erityisesti seitsemänten EU:n ja Kiinan korkean tason seminaariin aluepolitiikan yhteistyöstä ja EU:n ja Japanin ohjelmaan kestävän kaupunkialueiden kehityksen vaihdosta.

OPEN DAYS -yliopisto ja mestariluokkaohjelma

Komission ja aluetutkimusyhdistyksen perustama OPEN DAYS -yliopisto esittelee uutta tutkimusta alue- ja kaupunkikehityksestä. Sen avulla tutkijat ja käytännön työn tekijät voivat keskustella uusista akateemisista käsitteistä ja testata niitä. Kahdeksassa

Yliopistotyöpajassa keskitytään kolmanteen temaattiseen painopistealaan, joka omistetaan kaupunkialueiden ongelmien, hallinnon ja innovointitoimien kaltaisille kysymyksille.

Yksi OPEN DAYS 2013 -tapahtuman kohokohta on *mestari-luokkaohjelma*, joka käynnistetään ensimmäisen kerran. Se kokoaa yhteen jopa 75 opiskelijaa ja aloittelevaa tutkijaa aluepolitiikan alalta sekä EU:sta että EU:n ulkopuolelta. Heille on laadittu erityisohjelma, johon osallistuu tunnustettuja tutkijoita. Poliittikan äskettäisen uudistuksen perustelut ja tulokset sekä sen vuoden 2020 jälkeisen tulevaisuuden esittelevään avausistuntoon voivat rekisteröityä osallistujiksi kaikki OPEN DAYS -tapahtuman osallistujat.

”100 Urban solutions” -näyttely

Suunnitteilla on ”100 Urban solutions” -näyttely, jossa on näyttöjä alueiden komitean ja monien alueellisten kumppanien toimistojen sisällä sekä ne yhdistävä ulkopuolinen osio. Näyttelyn järjestää alue- ja kaupunkipolitiikan pääosasto. Näyttelyssä esitetään innostavia kaupunkialueiden kehityshankkeita kaikkialta EU:sta. Näyttelystä on tietoa näyttelyn erityissivustolla, joka avataan vuoden 2013 puolivälissä.

KÄYTÄNNÖN TIETOA

VERKKOREKISTERÖINNIN KÄYNNISTÄMINEN
8. heinäkuuta 2013

YHTEYSTIEDOT

Euroopan komissio – regio-opendays@ec.europa.eu
Alueiden komitea – opendays@cor.europa.eu

SEURAA MEITÄ SOSIAALISESSA MEDIASSA

Twitterissä seuraa [@EU_Regional](https://twitter.com/EU_Regional) ja [@EU_CoR](https://twitter.com/EU_CoR)
hashtagilla [#euopendays](https://twitter.com/hashtag/euopendays)

Flickr: <http://www.flickr.com/photos/opendays/>

► LISÄTIETOA

OPEN DAYS 2013 -verkkosivusto:

www.opendays.europa.eu

Aluetutkimusyhdistys:

<http://www.regionalstudies.org/news/article/open-days-2013>

▶ EU:N RAHASTOJEN ASIANMUKAISEN KÄYTÖN VARMISTAMINEN

TARKASTUSPROSESSIN TARKASTELO

Koheesiopoliitikan osuus EU:n talousarviosta on noin kolmasosa – noin 350 miljardia euroa kaudella 2007–2013. Tästä määrästä suurin osa on aluepolitiikan vastuulla. Rahoituksen asianmukaisen käytön varmistamiseksi Euroopan komissiolla ja kansallisilla viranomaisilla on yhteinen tarkastusprosessi, jossa on viime vuosina saavutettu merkittäviä tuloksia.

Yksi tärkeimmistä koheesiopoliitikan menestystekijöistä on sen hajautettu toimintamalli sekä alueellisen ja paikallisen tason hankehallinnon käyttäminen silloin, kun se on tehokkainta.

Vaikka tämä toimintamalli on tärkeä autettaessa jäsenvaltioita käyttämään EU:n tukea tehokkaasti ja vähentämään eroja alueellisessa ja sosiaalisessa kehityksessä, se lisää osallistuvien elinten määrää ja tekee valvontaketjusta pidemmän. Siksi on otettava käyttöön tehokkaita valvontajärjestelmiä ja seurattava niitä jatkuvasti.

Tarkastusryhmät valvovat meno-ohjelmia pääasiassa kansallisella tasolla mutta myös EU:n tasolla ja varmistavat, että rahat käytetään asianmukaisesti ja sääntöjen edellyttämällä tavalla.

Yhteinen vastuu

Koheesiopoliitikan menoja hallinnoidaan komission ja 27 jäsenvaltion kumppanuudessa ”yhteiseksi hallinnoksi” kutsutun järjestelmän nojalla. Rahojen asianmukaisen käytön hallinnointi ja valvonta on jaettu kahden osapuolen kesken.

Olenainen osa koheesiopoliitikkaa on sen hajauttaminen, jolloin jäsenvaltioilla ja alueilla on johtava asema päätettäessä, miten rahoja pitäisi käyttää, ja niillä on myös vastuu niiden asianmukaisesta hallinnoinnista.

Olennaista tämän kumppanuuden tehokkuuden takaamisessa on korkeatasoinen koulutus ja ohjaus, jota antavat komission

HANKINTA JA TUKIKELPOISUUS – VIRHEIDEN LASKEMINEN EAKR:N JA KOHEESIORAHASTON OHJELMISSA

Virhe tarkoittaa koheesipolitiikan rahastojen käyttöä koskevien sääntöjen rikkomista. Virhe ei kuitenkaan tarkoita, että varat ovat kadonneet tai että ne on varastettu tai tuhattu. Virhe ei tarkoita petosta.

Virhe tarkoittaa pääasiassa tahattomia erehdyksiä, kun taas petos tarkoittaa harkittua vilpillisyyttä. Ainoastaan hyvin pienen osuuden (0,26 prosenttia kaudella 2000–2006) koheesipolitiikan varoista epäillään joutuneen petoksen kohteeksi.

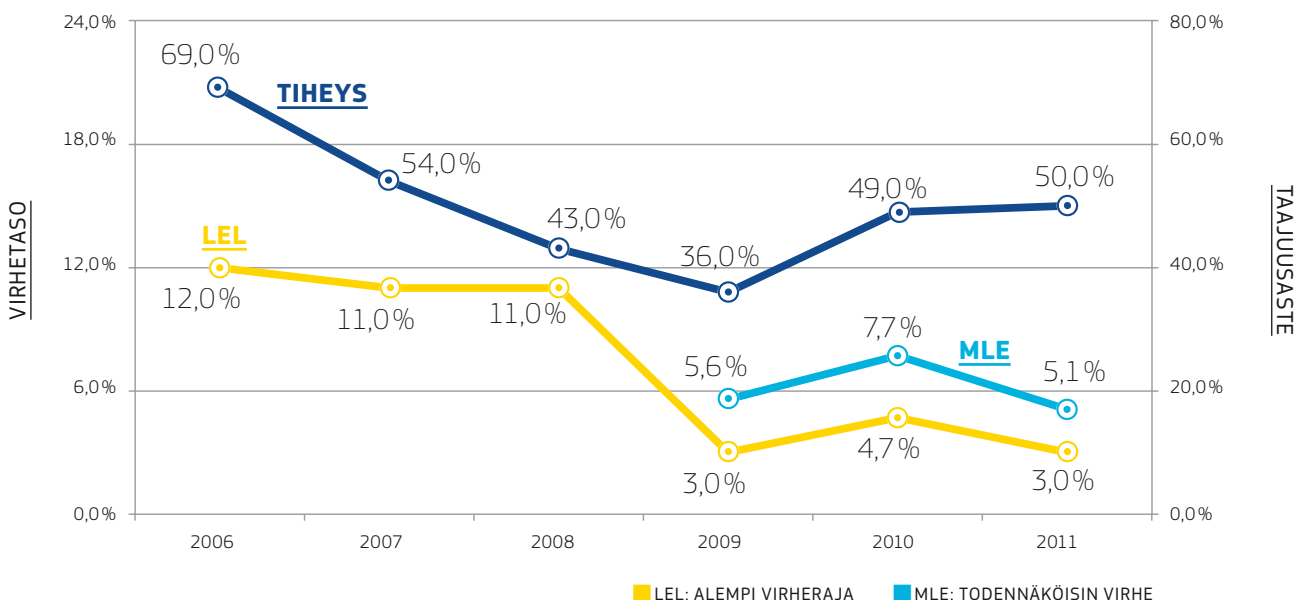
EAKR:n ja koheesiorahaston osalta virheitä havaitaan useimmiten julkisen hankinnan ja tukikelpoisuuden aloilla. Euroopan tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomusten mukaan näitä virhetyyppisiä ovat:

- ▶ julkinen hankinta: 44 prosenttia vuonna 2011 havaituista virheistä (keskimäärin 40 prosenttia kaudella 2006–2010);
- ▶ tukikelpoisuus: 56 prosenttia vuonna 2011 havaituista virheistä (keskimäärin 60 prosenttia kaudella 2006–2010).

EAKR:n ja koheesiorahaston menojen tyypilliset virheet liittyvät

- ▶ julkisen hankinnan alaan: tarjousten epäasianmukainen arviointi, tarjousmenettelyn käyttämättä jättäminen tai epäasianmukaisten tarjousmenettelyjen käyttö
- ▶ tukikelpoisuuden alaan: epäasianmukainen hankkeiden valinta tai tukeen oikeuttamattomien kustannusten ilmoittaminen, muun muassa kustannukset, jotka ovat aiheutuneet ennen hankkeen sisällyttämistä yhdessä rahoitettuihin ohjelmiin ("retrospektiiviset hankkeet").

▶ Tilintarkastustuomioistuimen ilmoittamat koheesiota koskevat tulokset 2006–2011 (EAKR, koheesiorahasto, ESR)

asiantuntijat varmistaakseen, että kaikki rahoitusohjelmiin osallistuvat ymmärtävät asianmukaisesti sovellettavat säännöt. Kaikkien sääntöjenvastaisuuksien havaitsemiseksi ja korjaamiseksi sekä petosyritysten ehkäisemiseksi on oltava myös käytössä tehokas valvonta.

Sisäsyntyinen riski

Koska ohjelmia on toteuttamassa monia järjestöjä ja niihin kuuluu suuri määrä erilaisia hankkeita, virheiden tekemiseen on olemassa sisäsyntyinen riski.

Tarkastus- ja valvontatoimet ovat rahoitusprosessin keskeinen osa, jolla varmistetaan, että kaikki virheet havaitaan ajoissa. Jos niitä löydetään, ne korjataan ja EU:n talousarvio on turvattu.

Jäsenvaltiot ovat perustaneet hallinto- ja valvontajärjestelmiä varmistamaan rahoitussääntöjen noudattamisen ja kyseessä olevan ohjelman poliittisten tavoitteiden saavuttamisen.

Komissio on vähentänyt huomattavasti virhetasoa vuonna 2011 edelliseen ohjelmakauteen (2006–2008) verrattuna Euroopan tilintarkastustuomioistuimen mukaan (katso laatikko), ja hyvän kehityksen säilyttämiseksi ponnistellaan edelleen. Tämä on ollut tähän mennessä mahdollista tarkastusviranomaisten

”Komissio vastaa EU:n talousarvion toteuttamisesta. Rakenerahastojen alalla ohjelmia pannaan täytäntöön yhteisen hallinnoinnin järjestelmässä, jossa komissio ja jäsenvaltiot vastaavat yhdessä EU:n rahoituksen asianmukaisesta käyttämisestä.

Ryhmämme, johon kuuluu 50 tarkastajaa, tekee vuosittain noin 90 tarkastusta. Uskomme, että kansallisille tarkastusryhmille antamaamme tukea arvostetaan suuresti.

Kuten Euroopan tilintarkastustuomioistuin korosti niin sanotun homologiryhmän kokouksessa viime vuonna Vilnassa, jossa kaikki tarkastusviranomaiset olivat läsnä, tarkastusviranomaisilta saadun palautteen mukaan jäsenvaltioiden kollegoiden kanssa oli saatu aikaan myönteinen ja yhteistyöhön perustuva suhde, jonka avulla voidaan yhdessä varmistaa, että veronmaksajien rahoja käytetään asianmukaisesti ja tehokkaasti.”

Lena Andersson Pench – tarkastusjohtaja, Euroopan komission alue- ja kaupunkipolitiikan pääosasto

tiivin yhteistyön ja koordinaation ansiosta, koska sillä varmistetaan oikea-aikainen ongelmien havaitseminen ja ratkaiseminen jo kansallisella tasolla riskialttiimpia ohjelmia ja/tai jäsenvaltioita koskevien toimien ansiosta ja sen ansiosta, että komissio suhtautuu ankarasti keskeytysten ja lykkäysten järjestelmälliseen käyttöön ja että se tekee tarvittaessa korjauksia rahoitukseen.

Virhetason alentaminen nolnaan on luultavasti epärealistinen tavoite ja käytännössä liian kallis hallinnollisesti, jotta siihen olisi järkevää pyrkiä. Komissio soveltaa kuitenkin ”nollatoleranssia” heti, kun sääntöjenvastaisuus havaitaan.

Tarkastusvalinta riskinarvioinnin avulla

Koska kansallisia hallintoja on 27 (pian 28 Kroatian liittymisen myötä), hankkeita on satoja ja alueellista ja paikallista hallintoa on monentasoista, Euroopan komission tarkastusryhmän Brysselissä on valittava huolellisesti, mihin se keskittää aikansa ja resurssinsa, ja tästä päätetään riskinarviointiprosessissa.

Kyseisessä prosessissa, joka suoritetaan jokaisessa rakenerahastoihin osallistuvassa komission yksikössä, määritetään riskialttiimmat ohjelmat ja alueet, joihin resurssit pitäisi keskittää, ja otetaan myös huomioon kansalliset tarkastusstrategiat, toimintavalmiudet ja tulokset.

Kuten edellä esitetty kokemus on osoittanut, suurin osa virheistä tapahtuu tavallisesti julkisen hankinnan ja tukikelpoisuuden aloilla, ja niihin kiinnitetään erityistä huomiota.

Rajalliset resurssit

Tämä valikoiva toimintatapa on olennaisen tärkeä, koska komission tarkastusresurssit ovat rajalliset. Pelkästään alue- ja kaupunkipolitiikan pääosaston vastuulla on 317 toimenpiteohjelmaa kaudella 2007–2013, ja pääosastolla on vain 50 tarkastajaa aluepolitiikan rakenerahastotoimia varten. Lisäksi tarvitaan huomattavasti resursseja koordinointiin, laaja-alaisiin kysymyksiin ja suhteisiin Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kanssa, oikeudellisiin kysymyksiin, keskeytys-/ennakkokäytäntömenettelyihin ja vastuuvapausprosessiin.

Tarkastus käytännössä

Koska rahoitusohjelmat ovat monivuotisia (2007–2013), valvonta ja tarkastukset suoritetaan ennen rahojen käyttöä, sen aikana ja sen jälkeen koko monen vuoden jakson aikana.

”Riskiin perustuvan” valikoivan tarkastusstrategian käyttöä koskeva toimintamalli, johon yhdistetään kansallisten tarkastusryhmien koulutus, on osoittautunut tehokkaaksi ja tulokselliseksi.

Muiden tarkastustyyppien ohella alue- ja kaupunkipolitiikan pääosaston tarkastajat suorittivat vuosina 2009–2012 itse paikalla 160 tarkastustehtävää, joissa tarkistettiin kansallisten tarkastusviranomaisten suorittaman tarkastustyön luotettavuus. Kansallisten tarkastusryhmien rinnalla työskentely auttaa myös huomattavasti kehittämään niiden ymmärrystä, edistämään kohteena olevien tarkastusviranomaisten valmiuksia ja parantamaan huomattavasti niiden työn laatua ja tulosten luotettavuutta (katso seuraava).

Tämä prosessi auttaa itsessään myös vähentämään virheitä keskipitkällä aikavälillä vahvistamalla toimivaltaa kansallisella tasolla.

Hallinto- ja valvontajärjestelmän keskeiset toimijat

Kaikki ohjelman hallinnointiviranomaiset kansallisella tai alueellisella tasolla ovat ensimmäinen valvonnan taso, ja niillä on keskeinen vastuu sen varmistamisesta, että ohjelma pannaan täytäntöön tehokkaasti ja asianmukaisesti.

Tämän viranomaisen on opastettava edunsaajia siitä, mitä niiden on tehtävä rahoitusvaatimusten täyttämiseksi, ja otettava käyttöön sisäinen valvonta, jolla tarkistetaan, että edunsaajien esittämät menot ovat kunnossa.

Sillä on ensisijainen vastuu ohjelman täytäntöönpanon valvonnasta, asiakirjojen, kuten laskuluettelojen ja hankkeen toteuttajien maksuvaatimuksiin liitettyjen raporttien, tarkistamisesta ja vuotuisten tuloraporttien lähettämisestä komissiolle.

Toinen valvonnan ydintaso jäsenvaltioissa on todentamisviranomainen, jonka on todennettava komissiolle, että korvausta varten ilmoitetut menot ovat täsmällisiä ja että ne noudattavat yhteisön ja kansallisen tason sovellettavia sääntöjä.

Toimenpideohjelman tarkastusviranomainen vastaa erityisesti sen varmistamisesta, että tarkastukset suoritetaan siten, että toimenpideohjelman hallinto- ja valvontajärjestelmän tehokas toiminta tarkistetaan ja että toimista tehdään tarkastukset riittävien näytteiden perusteella, jotta ilmoitetut menot voidaan todentaa.

Seuraavalla tasolla tarkastuksen suorittavat EU:n elimet, jotka tarkistavat kansallisten valvontajärjestelmien yleisen toiminnan. Tarkastuksilla ei kuitenkaan voida korjata tehottomia ensimmäisen tason tarkistuksia tai tarkastuksen puuttumista ennen menojen todentamista, joten kansallisen tason työ on olennaisen tärkeää.

Yhden tarkastuksen käsite – kansallisten tarkastusten käyttö

Alue- ja kaupunkipolitiikan pääosasto osoitti vuosina 2009–2012 huomattavia tarkastusresursseja tarkastusta koskevaan selvitykseen, jossa arvioitiin niiden 41 kansallisen tarkastusviranomaisen luotettavuutta, jotka vastaavat EAKR:n rahoituksen tarkastuksen yli 96 prosentista.

Kun tiedetään, missä kansalliset hallinto- ja valvontajärjestelmät ovat tehokkaita, komissio voi keskittää suhteellisen rajalliset tarkastusresurssinsa sinne, missä niitä eniten tarvitaan.

Tässä arvioinnissa havaittiin, että noin 51 ohjelmaa, joiden tarkastus on näistä tarkastusviranomaisista 15:n vastuulla, täyttivät vaaditut standardit, joten niiden tarkastuksen ensisijaisuudeksi merkittiin matala. Tämän tuloksena alue- ja kaupunkipolitiikan pääosasto on pannut täysin täytäntöön näitä ohjelmia koskevan yhteisen tarkastuksen käsitteen asetuksen (EY) N:o 1083/2006 73 artiklan mukaisesti.

Päätös luottamisesta kansallisten tarkastusviranomaisten antamaan tarkastuslausuntoon ei estä komissiota tekemästä tulevaisuudessa tarkastuksia itse paikalla näissä ohjelmissa.

Pääosaston tarkastusprosessi on selkeästi tuonut huomattavia parannuksia tarkastusviranomaisten työhön ja siten vähentänyt merkittävästi tarkistettujen tarkastusviranomaisten valvontariskiä, kuten virhetasojen lasku osoittaa.

Nämä tarkastussuosituksukset ovat lisäksi edellyttäneet joitakin tarkastusviranomaisilta aiempaa parempaa perehtymistä tunnettuihin riskialueisiin, kuten esimerkiksi julkiseen hankintaan, rahoitusvälineisiin ja valtiontukeen.

Komissio on antanut tarkastusviranomaisille erityisiä ohjeita, esimerkiksi aihekohtaisia tarkistuslistoja tai tarkastuskehyskiä (järjestelmän tarkastukset, rahoitusvälineet), joilla autetaan yhdenmukaistamaan näillä suuren riskin aloilla käytettäviä tarkastusmenetelmiä.

Sisäisten tarkastusresurssien jakaminen

Komission omien tarkastusresurssien hyödyntämiseksi parhaalla mahdollisella tavalla muilla rahoitusaloilla, kuten työllisyydessä ja kalastuksessa (työllisyyden ja sosiaaliasioiden pääosasto ja meri- ja kalastusasioiden pääosasto), saatua asiantuntemusta ja kokemusta on koottu yhteen entistä tiiviimän yhteistyön avulla. ▶▶

ESIMERKKEJÄ PETOSTAPAUKSISTA, JOITA RAKENNERAHASTOISSA ON TAVATTU

- ▶ ”Väärä ilmoitus tai väärät asiakirjat” – väärät tai väärennetyt asiakirjat tai todistusasiakirjojen puute
- ▶ ”Kaksinkertainen rahoitus” – tahallinen menojen veloitus yhtä aikaa kahdesta rahastosta
- ▶ Eturistiriita – taloudellisten etujen paljastamatta jättäminen toimenpiteessä tai sopimuksessa
- ▶ Julkista hankintaa koskevien sääntöjen rikkominen – hankkeet, joista on tehty sopimus tietoisesti noudattamatta EU:n ja kansallisia sääntöjä
- ▶ Toiminta, jota ei ole pantu täytäntöön, saatettu loppuun tai suoritettu sääntöjen mukaisesti.

Tavoitteena on lisätä yhteisvaikutusta tarkastusryhmien välillä jakamalla riskinarviointeja, tarkastussuunnitelmia ja resursseja. Se johtaa yhteiseen tarkastustyöhön valituilla aloilla.

Toimien toteuttaminen – ”Keskeytyslautakunta”

Jos ongelmia havaitaan, komissio voi ryhtyä EU:n varojen suojelemiseksi asteittaisiin peräkkäisiin toimiin. Niitä on monenlaisia varoituskirjeistä maksujen keskeyttämiseen ja tarvittaessa rahoituksen korjauskeinojen säätämiseen.

Näitä valvoo viikoittain sisäinen ”keskeytyslautakunta” alue- ja kaupunkipolitiikan pääosaston toimivaltaan kuuluvien asioiden osalta. Se pystyy toimimaan nopeasti ja yhtenäisesti kaikissa tapauksissa riippumatta siitä, onko ongelma komission vai jäsenvaltioiden tarkastajien havaitsema.

Se valvoo meneillään olevia tapauksia, käsittelee ongelmallisia tapauksia ja varmistaa päätösten oikea-aikaisen tekemisen. Se takaa jäsenvaltioiden yhdenvertaisen kohtelun.

Komissio teki vuonna 2012 päätöksen 136 ohjelmasta ja antoi 189 varoitusta tai määräystä kyseisille ohjelmille myönnettyjen maksujen keskeytyksestä. Lisäksi lähetettiin 66 ennakkokeskeytystä koskevaa kirjettä, mikä tarkoittaa, että seuraavaksi annettaisiin virallinen keskeytyspäätös. Näistä 189 varoituksesta tai keskeytyksestä 119 tapausta ratkaistiin ennen vuoden loppua. Vuonna 2012 on tehty kaksi keskeytyspäätöstä.

Kuten edellä todettiin, keskeytysten osalta omaksuttu tiukka linja on keskeinen tekijä aluepolitiikan virhetason alentamisessa.

Uudet jäsenvaltiot

Jäsenvaltioille on tärkeää antaa taitoja ja valmiuksia, jotta ne voivat panna menonsa ja tarkastustoimensa asianmukaisesti täytäntöön. Tässä tarvitaan valmiuksien vahvistamista ja, kuten Kroatian tulevan liittymisen tapauksessa, komissio on työskennellyt tiiviisti yhdessä kansallisten tarkastusryhmien kanssa, jotta ne tuntevat prosessit perusteellisesti.

2014–2020 – toteutusjärjestelmän parantaminen

Komissio haluaa vähentää ohjelmakaudella 2014–2020 mukana olevien viranomaisten määrää. Jäsenvaltioille ehdotetaan vielä suurempaa vastuuta ja tilivelvollisuutta rahoituksen asianmukaisesti käytöstä.

Komissio luottaa edelleen parhaiten suoriutuvien kansallisten viranomaisten tarkastuksiin ja keskittää omat tarkastustoimensa heikompiin.

Jos ongelmia havaitaan, komissio keskeyttää ja korjaa maksuja tarvittaessa edelleen ja pidättää kymmenen prosenttia välimaksuista, kunnes ohjelman tilien vuotuisen hyväksynnän avulla saadaan soveltuva takuu.

Lisäksi sähköisellä tietojenhallinnolla vähennetään edunsaajien hallinnollista taakkaa kaikilla tasoilla ja autetaan vähentämään virheiden määrää, mikä pitäisi olla tuloksena myös yksinkertaistettujen kustannusten laajemmasta käytöstä.

Petosten ehkäisy koheesiopolitiikassa

Hallintoviranomaisten on olennaisen tärkeää hallita asianmukaisesti kaikkia petosriskejä riskinarviointien sekä ehkäisy-, havainto- ja korjaustoimenpiteiden avulla.

Petos on tietysti luonteensa mukaisesti salaista ja piilotettua, eikä sitä saateta havaita tai raportoida. Kokonaismenojen osalta sen vaikutus on pieni, ja koko ajan kasvava tarkastus- ja valvontatoimien tehokkuus pitää sen hallinnassa. Komissio kannustaa jäsenvaltioita omaksumaan nollatoleranssin petoksen suhteen.

Nykyisten säännösten nojalla jäsenvaltioiden on raportoitava sääntöjenvastaisista tapauksista, joihin liittyy yli 10000 euron EU:n rahoitus, neljännesvuosittain Euroopan petostentorjuntavirastolle OLAFille ja ilmoitettava petostapauksia koskevista epäilyistään.

Jäsenvaltioiden on myös toimitettava kerran vuodessa komissiolle kootut luvut kaikista edellisenä vuonna tehdyistä korjauksista, myös niistä, jotka ovat OLAFille ilmoittamista koskevan rajan alapuolella.

Petosindikaattorit

Komissio on laatinut varoittavia merkkejä (red flag) – tai petosindikaattoreita – joilla voidaan korostaa tilanteita, joissa on sääntöjenvastaisuuksien tai epäillyn petoksen riski. Noin 20 tavallista ja toistuvaa tyyppistä petosjärjestelmää on luetteloitu. Ne liittyvät sopimusten ja julkisten hankintojen tekoon, työvoimakustannuksiin ja konsulttipalveluihin.

Kyse voi olla esimerkiksi hankinnan jakamisesta pienempiin osiin, jolloin voidaan välttää kilpailullista tarjousmenettelyä koskevat pakolliset rajat. Toinen varoittava merkki voisi olla sopimuksen tekeminen sellaisen työntekijän kanssa, joilla on omia etuja yhteisrahoitettavassa toiminnassa, mikä voi johtaa eturistiriitaan.

Riskinarviointi

OLAF on laatinut riskinarvioinnin perusteella petosriskin arviointia koskevan menetelmän. Arvioinnin avulla kansalliset viranomaiset ja OLAF voivat määrittää monia epäiltyjä petos tapauksia ja aloittaa tutkinnat.

Jäsenvaltioiden tukeminen niiden petostenehkäisy- ja havaintotoimissa

Komissio tarjoaa vuodesta 2013 alkaen vapaaehtoisesti hallintoviranomaisille erityisen suunnitteleman tiedonlouhintavälineen nimeltä ARACHNE, jotta ne voivat määrittellä hankkeet, joissa voi esiintyä petosriskejä. ARACHNE on riskien laskuväline, jolla voidaan lisätä hankkeiden valinnan ja hallinnoinnin todentamisten tehokkuutta ja edistää edelleen sekä petostenehkäisyä että -havainnointia. Väline otetaan asteittain käyttöön vuonna 2013.

Yhteinen petostentorjuntastrategia

Aluepolitiikkaa, työllisyyttä ja kalastusta koskevilla komission toimilla (alue- ja kaupunkipolitiikan, työllisyys- ja sosiaaliasioiden ja meri- ja kalastusasioiden pääosastot) on merkittävä tehtävä EU:n suojelemisessa mahdollisilta petoksilta, ja ne ovat laatineet yhteisen petostentorjuntastrategian.

Strategiassa paitsi keskitytään petostenehkäisyyn myös käsitellään muita näkökohtia kattavalla lähestymistavalla, joka on tarpeen petosten onnistuneessa torjunnassa. Strategiassa myös kootaan kaikkien resurssit yhteen ja laaditaan toimintasuunnitelma, joka kattaa toiminnalliset toimenpiteet.

Yhteisen suunnitelman strategisena tavoitteena on vahvistaa petostenarviointia ja tietoisuutta petoksista sekä antaa ohjausta ja tukea jäsenvaltioille.

Analyysin yhdistelmä ja OLAFin oma toiminnallinen kokemus tuottavat arvokasta tietoa, joka auttaa EU:n varojen hallinnoinnista vastaavia viranomaisia ehkäisemään ja havaitsemaan petoksia.

Siinä tunnustetaan, että mahdollisten petostapausten korkean profiilin tutkinta toimii pelotteena petoksia suunnitteleville. Lisäksi petosten tekemistä koskevan mahdollisuuden vieminen petoksia suunnittelevilta on kustannustehokkain tapa vähentää petosten vaikutusta yhteiskuntaan.

► LISÄTIETOA

Saatavana 22 kielellä

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/audit2009/audit2009_fi.pdf

▶ TASAPAINOTTAVA TOIMI

VALTIONTUEN VALVONTA JA ALUEPOLITIikka

Frankfurtin lentokentän kehittäminen, Saksa.

EU:n valtiontukisäännöt ovat parhaillaan käymässä läpi huomattavaa tarkistusprosessia. Vuoden 2013 loppuun mennessä lähes kaikki valtiontukea koskevat asetukset, suuntaviivat ja puitteet korvataan uusilla säännöillä, joihin on liitetty yhteiset yhteensopivuusvaatimukset. Tämä valtiontukien nykyaikaistamisprosessi tarjoaa mahdollisuuden mukauttaa entisestään valtiontukisääntöjä ja koheesipolitiikkaa ja yksinkertaistaa sääntöjä. Uusilla laeilla on saatava aikaan asianmukainen tasapaino kasvua ja työllisyyttä koskevan Eurooppa 2020 -strategian ja kilpailun vääristymisen rajoittamista koskevan tarpeen välille.

Yhteisrahoitettuihin hankkeisiin sovelletaan valtiontukisääntöjä

EU:n aluepolitiikan keskeinen ominaisuus on se, että jäsenvaltiot ja/tai alueviranomaiset valitsevat rahoitushankkeet, joilla edistetään sosiaalista ja taloudellista koheesiota niiden alueilla. Koska EU:n rahoitus annetaan jäsenvaltioiden saataville yhteisen hallinnon nojalla, se katsotaan valtiontukien kannalta kansalliseksi varoiksi. Siksi yhteisrahoitetuissa hankkeissa on noudatettava valtiontukisääntöjä.

Ohjelmia ja hankkeita suunniteltaessa jäsenvaltioiden on pidettävä mielessä, että täytäntöönpanoon sovelletaan valtiontukisääntöjä.

Valtiontukien nykyaikaistamisen tavoitteet

Kasvua ja työllisyyttä koskevan Eurooppa 2020 -strategian perusteella meneillään olevan valtiontukien nykyaikaistamisprosessin tavoitteena on edistää hyvin suunniteltua tukea, joka on kohdistettu markkinahäiriöihin ja Euroopan yhteisen edun mukaisiin tavoitteisiin, keskittyä sellaisten tapausten vahvistamiseen, joilla on suurin vaikutus sisämarkkinoihin, yhdenmukaistaa valtiontukisääntöjä ja nopeuttaa päätöksentekoprosessia.

Sitä varten aiotaan panna täytäntöön valtiontukien yhteensopivuutta koskevat ”yhteiset periaatteet” kaikissa valtiontukea koskevilla asetuksilla, suuntaviivoilla ja puitteilla. Yhteisissä periaatteissa on muun muassa tarkistuksia, joilla varmistetaan, että

- ▶ tuki kohdennetaan yhteiseen tavoitteeseen;
- ▶ markkinahäiriö on todistetusti olemassa;
- ▶ tuella on todellinen kannustinvaikeus;
- ▶ tuki rajoitetaan tarpeelliseen;
- ▶ valitaan soveltuvin tukiväline.

Alueellista tukea koskevien suuntaviivojen tarkistus

Kaikki valtiontukea koskevan lainsäädännön alat ovat tärkeitä aluepolitiikan täytäntöönpanossa. On kuitenkin täysin selvää, että alueellista tukea koskevat suuntaviivat ovat erityisen tärkeitä, koska niissä esitetään säännöt, joiden nojalla arvioidaan valtiontukea, ja valtiontuella puolestaan edistetään epäsuotuisien alueiden taloudellista kehitystä.

Euroopan komission kilpailun pääosasto on julkaissut ensimmäisen luonnoksen uusista alueellista tukea koskevista suuntaviivoista. Ne pitäisi hyväksyä kesällä 2013. Uusia sääntöjä pitäisi alkaa soveltaa vuonna 2014.

Alueellista tukea koskevien suuntaviivojen luonnoksessa on monia koheesiopolitiikan toimenpiteiden yksinkertaistuksia verrattuna muuta alueellista tukea koskeviin vaatimuksiin. Erityisesti tunnustetaan, että EU:n rahastojen puitteissa määritetyt aluekehitysstrategiat edistävät yhteistä tavoitetta. Myös alue-tukeen kuuluvilla alueilla katsotaan, että markkinahäiriöitä on. Luonnoksessa katsotaan edelleen, että tukivälineen asianmukaisuudesta ei tarvita lisätarkastuksia, kun tuella/hankeella pannaan täytäntöön toimenpideohjelmia.

Euroopan alueellisen yhteistyön erityisominaisuuksien käsittely

Euroopan alueellinen yhteistyö on yksi koheesiopolitiikan tavoitteista; sillä pyritään vahvistamaan rajatylittävää, kansainvälistä ja alueidenvälistä yhteistyötä. Euroopan alueellisen yhteistyön erityisominaisuus on se, että siihen kuuluu kump-paneita vähintään kahdesta maasta – mikä saa ohjelmissa aikaan monia käytännön hankaluuksia, jotka liittyvät valtion-tuen yhteensopivuuden takaamiseen.

Siksi on myönteistä, että ehdotetuissa uusissa aluetukea koskevista suuntaviivoissa pyritään käsittelemään näitä hankaluuksia asettamalla hankkeille yhteinen tukikatto. Sen avulla ohjelmissa voidaan asettaa yhtenäiset tukitasot kaikille Euroopan alueellisen yhteistyön hankekumppaneille, myös kaupallisille yrityksille.

Uusi yleinen ryhmäpoikkeusasetus

Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen tarkistus on toinen tärkeä osa valtiontuen nykyaikaistamista. Asetus on tärkeä väline valtion-tukisääntöjen soveltamisen yksinkertaistamisessa, koska hankkeiden tukea ei tarvitse ilmoittaa valtiontukiselvitystä varten, jos se noudattaa yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen sääntöjä.

Komissio on julkaissut äskettäin ensimmäisen luonnoksen uudesta ryhmäpoikkeusasetuksesta. Uusi ryhmäpoikkeusasetus hyväksytään suunnitelmien mukaan vuonna 2013 tai vuoden 2014 alussa.

Uusi kehys tutkimukselle, kehitykselle ja innovoinnille

Tutkimuksen, kehityksen ja innovoinnin valtiontukikehys on erittäin tärkeä varmistettaessa älykästä, kestävää ja osallistavaa kasvua koskevan Eurooppa 2020 -strategian tehokas täytäntöönpano. Erityisesti älykkäitä erikoistumisstrategioita, muun muassa tarvittaessa kehitystä vauhdittavia keskeisiä teknologioita (KET), tukevat komission tavoitteet aiotaan panna täytäntöön tämän kehyksen puitteissa asetetuissa rajoissa. Siksi on asianmukaista tarttua valtiontuen nykyaikaistamisen tarjoamaan tilaisuuteen selvittää tehokkaita keinoja panna KETit sekä tutkimus-, kehitys- ja innovointihankkeet täytäntöön.

Kilpailun pääosasto on julkaissut keskusteluasiakirjan, jossa käsitellään tutkimus-, kehitys- ja innovointikehityksen uudistusta. Uuden kehyksen ensimmäisen luonnoksen pitäisi olla saatavilla kesällä 2013.

Entä infrastruktuurihankkeet?

Euroopan unionin tuomioistuin vahvisti, että infrastruktuurien rakentamisen tukeen sovelletaan valtiontuen valvontaa, jos infrastruktuuria käytetään taloudellisiin tarkoituksiin. Siksi monissa infrastruktuurihankkeissa on tarkistettava yhteensopivuus valtiontuen kanssa.

Komission yksiköt ovat tietoisia siitä, että infrastruktuurihankkeiden tarkistusta on yhdenmukaistettava ja yksinkertaistettava. Niin sanotuilla analyttisillä asteikoilla voidaan auttaa hallintoviranomaisia arvioimaan, onko infrastruktuurihanke ilmoitettava valtiontukiselvitystä varten. Lisäksi voidaan odottaa, että nykyinen valtiontuen nykyaikaistamisprosessi vähentää edelleen tarvetta infrastruktuurihankkeista ilmoittamiseen ja helpottaa valtiontuen arviointia.

► LISÄTIETOA

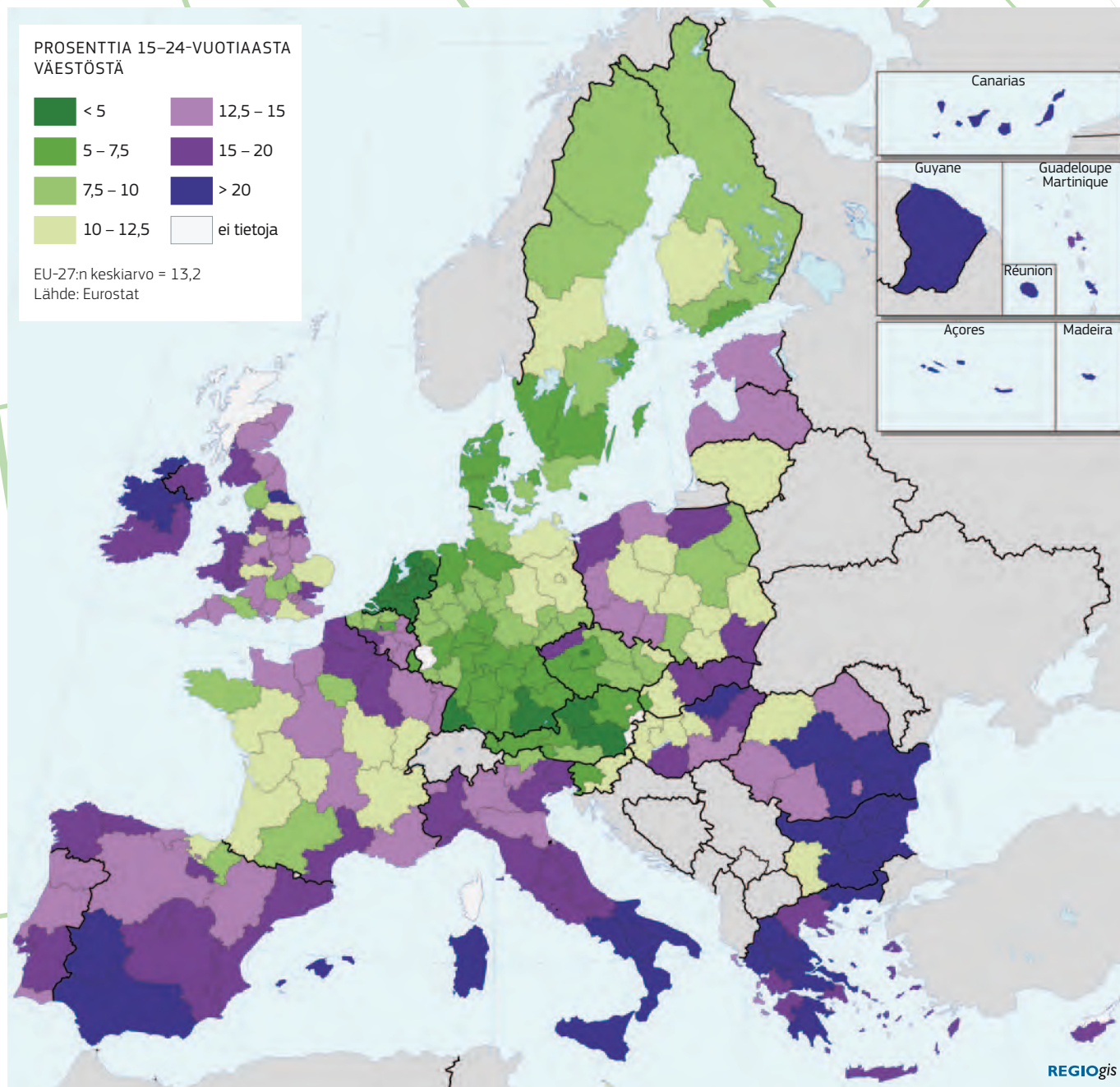
Luonnos alueellisia tukia koskeviksi suuntaviivoiksi:
http://ec.europa.eu/competition/consultations/2013_regional_aid_guidelines/paper_fi.pdf

Luonnos yleiseksi ryhmäpoikkeusasetukseksi:
http://ec.europa.eu/competition/consultations/2013_gber/index_en.html

Keskusteluasiakirja tutkimus-, kehitys- ja innovointikehityksen uudistuksesta:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/rdi_issues_paper.pdf

► KOULUTUKSEN JA TYÖELÄMÄN ULKOPUOLELLE OLEVIEN TASO VUONNA 2012

KOULUTUKSEN JA TYÖELÄMÄN ULKOPUOLELLA OLEVAT (NEET) 15–24-VUOTIAS VÄESTÖ

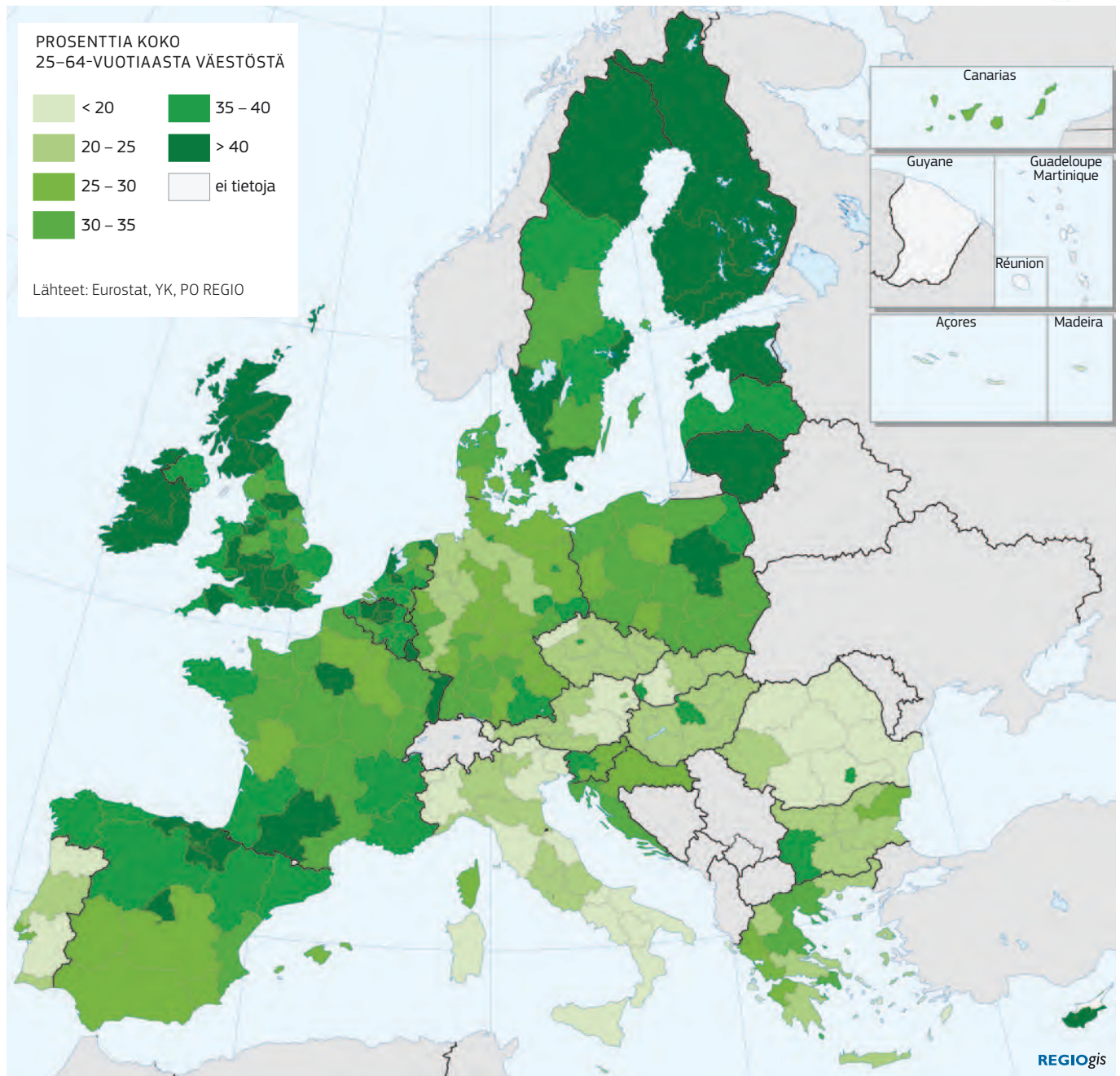
Tässä ryhmässä on todennäköisesti koulun keskeyttäjiä, jotka eivät todennäköisesti ole suorittaneet korkeakoulututkintoa. Eurooppa 2020 -strategialla pyritään vähentämään koulun keskeyttäneiden osuutta ja lisäämään korkeakoulutettujen osuutta vuoteen 2020 mennessä. Erot koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien tasoissa EU-27:n alueiden välillä ovat selkeitä – ne ovat jopa 12-kertaisia suurimman (36 prosenttia Luoteis-Bulgariassa) ja pienimmän (kolme

prosenttia Prahassa, Tšekin tasavallassa) tason välillä. Alueita, joilla vähintään viidesosa nuorista luokitellaan koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleviksi, on Bulgariassa ja Romaniassa sekä Etelä-Italiassa, Etelä-Espanjassa ja Kreikassa. Vain 16:ssa 268 alueesta koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien taso on alle viisi prosenttia. Nämä alueet sijaitsevat pääasiassa Alankomaissa, Itävallassa ja Saksassa.

▶ VÄESTÖN KOULUTUSTASO

KORKEA-ASTEEN KOULUTUKSEN SAANEIDEN 25–64-VUOTIAIDEN SUUNNITELTU OSUUS VÄESTÖSTÄ VUONNA 2020

Tämän väestöryhmän osuuden suunnitellaan kasvavan 26 prosentista vuonna 2010 32 prosenttiin vuonna 2020. Vuonna 2020 seitsemällä alueella osuus on yli 50 prosenttia: Sisä-Lontoossa, Yhdistyneen kuningaskunnan alueilla, joihin kuuluvat Oxford ja Aberdeen, kahdella Brysseliä ympäröivällä alueella, País Vascossa Espanjassa ja Tukholmassa. Nämä alueet ovat erityisen houkuttelevia yrityksille, jotka etsivät korkeasti koulutettua työvoimaa. Toisessa ääripäässä 32 alueella osuus

on alle 20 prosenttia vuonna 2020. Nämä alueet sijaitsevat pääasiassa Italiassa, Portugalissa, Itävallassa ja Romaniassa. Pääkaupungeissa on yleensä suurin osuus korkeakoulutettuja, ja joissakin maissa ero alueeseen, jossa osuus on toiseksi suurin, on erittäin suuri. Yhdeksässä maassa ero on yli kymmenen prosenttiyksikköä. Sen vuoksi pääkaupunkialueet ovat huomattavasti houkuttelevampia osaamiskeskeisille yrityksille.

► OMIN SANOIN

KANSALLISIA JA ALUEELLISIA NÄKEMYKSIÄ KOHEESIOPOLITIIKASTA

Panorama ottaa mielellään vastaan puheenvuoronne!

Omin sanoin on *Panoraman* osio, jossa koheesiopolitiikan tärkeimpiä ”kuluttajia” jäsenvaltioissa ja alueilla kehoitetaan tuomaan äänensä kuuluville ja antamaan palautetta EU:n paikallistason toimintapolitiikasta: sekä viimeaikaisista saavutuksista tai menestyksestä että seuraavan ohjelmakauden valmistelua koskevista näkemyksistä.

Koska Euroopan unionissa on 28 maassa yli 270 aluetta, joilla kaikilla on oma erityinen talous- ja kulttuurihistoriansa ja omat tarpeensa, on tärkeää, että kaikissa hallintoportaissa toimivat päätöksentekijät, hallintoviranomaiset ja virkamiehet ovat selvillä koheesiopolitiikan todellisesta vaikutuksesta ruohonjuuritasolla.

Tässä *Panoraman* numerossa esitellään palautettua neljältä jäsenvaltiolta ja alueelta, jotka ovat esittäneet näkemyksensä koheesiopolitiikasta. Tšekin tasavallan Määrin Sleesia ja Belgian Flanderi valmistelevat suunnitelmiaan rakennerahastojen täytäntöönpanoa varten seuraavalla ohjelmakaudella 2014–2020 nykyisistä ohjelmista saamansa kokemuksen perusteella. Saksan Saksi ja Ruotsi esittelevät omat toimintamallinsa, joissa keskitytään erityisen onnistuneisiin aloitteisiin.

Panorama ottaa mielellään vastaan puheenvuoronne, ja se saatetaan esittää seuraavissa numeroissa:

► regio-panorama@ec.europa.eu

► TŠEKIN TASAVALTA

► MÄÄRIN SLEESIAN ALUE PANOSTAA ÄLYKKÄÄMPIIN INVESTOINTEIHIN TULEVAISUUTTAAN VARTEN

Euroopan investoinneilla autetaan Määrin Sleesian aluetta sen perustavanlaatuisessa sosioekonomisessa muutoksessa. Alue on käynyt viime vuosina läpi huomattavan teollisuuden rakennemuutoksen, jonka vaikutukset tuntuvat yhä, ja se pyrkii luomaan uudenlaisen kuvan itsestään. Talouden elpyminen hyötyy Määrin Sleesian alueellisesta toimenpideohjelmasta saatavasta rahoituksesta, joka investoidaan tehokkaasti, sillä sen taloudellinen tuotto on 11 prosenttia. Alueen suuntautuessa tulevaisuuteen se käyttää EU:n rahastoja vielä älykkäämmin. Smarter Region -ohjelma (älykkäämpien alueiden ohjelma) auttaa sitä sen pyrkimyksissä.

Alue on tunnettu vastakohtistaan – Jeseníkyn, Beskydyn ja Poodřín kauniista maisemista ja vanhojen kaivosten ja teräsyhtiöiden saastuneesta ympäristöstä. Mennyt aika on jättänyt teollisuudesta tänne konkreettisen ja aineettoman perinnön: teollisuuden muistomerkkejä seisoo joutomaan reu-nassa, työttömyys on suurta, vaikka suuri osa työvoimasta on erittäin ammattitaitoista ja suhteellisen halpaa. Koulutusta tarjotaan yliopistoissa, joista Ostravan teknillisen yliopiston kaivosteollisuuden korkeakoulu on etulinjassa.

Määrin Sleesian alueellisen toimenpideohjelman varoja käytetään kaudella 2007–2013 parantamaan perusinfrastruktuuria, palveluja ja sosiaalista elämää. Yksi esimerkki on

Arkkitehtoninen kehityshanke Uuden Vitkovicen jälkiteollisella alueella Ostravassa, Määrin Sleesiassa.

Ostravan suurkaupunkialueen yhden merkittävimmän muistomerkin ja symbolin kunnostaminen. Ala-Vitkovicen aiemmalla teollisuusalueella järjestetään nyt suuria kulttuuri- ja opetus-tapahtumia, kun taas interaktiivinen teknologiamailma tekee tieteestä ja tekniikasta entistä houkuttelevampaa nuorille ihmisille. Yhteinen turvallisuuskeskus, joka koordinoi alueen kaikkien turvallisuus- ja pelastusyksiköiden toimia ja toimintaa, on ainoalaatuinen alueellinen investointi.

Hankerahoituksesta päättävä Määrin Sleesian alueneuvosto ei enää pelkää ryhtyä innovatiivisiin toimiin. Se oli Tšekin tasavallan ensimmäinen JESSICA-välineen käyttöön ottanut elin. Se oli myös ensimmäinen tšekkiläinen organisaatio, joka pääsi kultaiselle tasolle kansainvälisesti tunnustetussa Investors in People-standardissa. Organisaatio on saanut Euroopan julkisen sektorin palkinnon järjestelmällisen toimintamallinsa ja julkishallinnon hyvien liiketoimintakäytäntöjen täytäntöönpanon ansiosta.

Tulevalla ohjelmakaudella organisaatio aikoo toimia tällä kaudella saadun kokemuksen ja asiantuntemuksen pohjalta. Sitä varten se on laatinut Smarater Region -ohjelman (älykkäämpien alueiden ohjelma): Määrin Sleesia 2020. Sillä pyritään edistämään yhteistyössä alueellisten kumppanien kanssa EU:n rahastojen täytäntöönpanoa sekä alueellisten tarpeiden täyttämiseksi että kansallisten ja eurooppalaisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Älykkäämmällä alueella pyritään tarjoamaan alueelle oikea-aikaista ja laadukasta valmistautumista rakennerahastojen tulevaan tehokkaaseen käyttöön vuodesta 2014 alkaen, millä edistetään huomattavasti alueen kilpailukykyä parantamista. Ohjelma perustuu kolmeen pilariin. Ensimmäisen pilarin tavoitteena on kouluttaa ihmisiä ammattimaisesti konferenssien, seminaarien ja koulutusjaksojen avulla. Toisessa pilarissa laaditaan uusia koheesiopolitiikan pilottivälineitä Määrin Sleesian alueelle. Alueneuvosto laatii – tiiviissä yhteistyössä Ostravan kaupungin ja alueen suurimpien kaupunkien kanssa – yhdenne- tyn alueellisen investointisuunnitelman kaupunkialueelle. Määrin

Sleesian alue ja Määrin Sleesian alueen kehittämissyhteistyö puolestaan laativat yhteisen toimintasuunnitelman tai yhdenne- tyn strategian työllisyyden lisäämiselle ja paikallisten ihmisten kou- luttamiselle. Sen pitäisi luoda uusi ja tulossuuntautunut yhteinen toimintasuunnitelma, joka on täysin yhdenmukainen UE:n lainsäädäntöehdotusten kanssa. Kolmannessa pilarissa pyritään tarkistamaan ja tukemaan suurimpien alueellisten toimijoiden ja pienten mahdollisten edunsaajien vastaanottokykyä, jotta ne ovat valmiita tulevaan ohjelmakautteen 2014–2020.

Kaikkia näitä toimia on myös käsitelty ja niitä koordinoidaan kansallisella tasolla, esimerkiksi rakentavissa pyöreän pöydän keskusteluissa tulevien kansallisten hallintoviranomaisten kanssa käyttämällä alueen vastaanottokykyä ja hakijoiden val- miuksien kartoituksesta saatuja ensimmäisiä tuloksia tulevaa ohjelmakautta varten.

Määrin Sleesian alue haluaa olla tulevaisuudessa hyvä paikka. Se investoi edellytyksiin, joita tarvitaan uusia infrastruktuureja ja laadukkaita palveluja varten. Se erottuu myös kulttuuri- ja vapaa-aikatoiminnan alalla. Jotkin tapahtumat, kuten musiik- kifestivaalit Colours of Ostrava ja Ostrava Days, arvostettu Golden Spike -urheilukilpailu ja vuoden 2015 jääkiekon maail- manmestaruuskisat, tunnetaan myös alueen rajojen ulkopuo- lella. Paikallisia ihmisiä ja vieraita houkuttavat myös kaunis maaseutu, monet kylpyläkeskukset ja vasta rakennettu pyö- räilyreitien verkosto.

Daniel Konczyna

*Määrin Sleesian alueellisen toimintaohjelman analyytikko
Määrin Sleesian koheesioalueen alueneuvosto*

► LISÄTIETOA

<http://www.rr-moravskoslezsko.eu>

<http://www.smarterregion.com>

► BELGIA

► EU INVESTOI, FLANDERI KASVAA...

Tällä tunnuslauseella Flanderi käynnisti tavoitteeseen 2 kuuluvan ohjelmansa 2007–2013. Sen 201 miljoonan euron talousarvio jaettiin neljän painopistealan kesken: innovointi, yrittäjyys, talousympäristön parantaminen ja kestävä kaupunkialueiden kehitys. Ohjelman lähestyessä loppuaan siinä on rahoitettu yli 450 hanketta, joissa on luotu tai säilytetty yli 9800 työpaikkaa. Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) tuki on myös antanut ylimääräistä 375 miljoonan euron taloudellista vipuvoimaa Flanderin alueellisella, maakunnallisella, paikallisella ja yksityisellä tasolla.

Suunnitellun tavoitteiden aihekohtaisen keskittämisen vuoksi kauden 2014–2020 ohjelma muistuttaa jossakin määrin nykyistä ohjelmaa, mikä luo tiettyä jatkuvuutta. Uudelle ohjelmalle on valittu neljä seuraavaa ensisijaista toimintalinjaa: innovointi, yrittäjyys, siirtyminen kohti vähähiilistä taloutta ja kestävä kaupunkialueiden kehitys. Lisäisyyden ja täydentävyyden periaatteet ovat johtavia periaatteita uuden ohjelman valmistelussa ja täytäntöönpanossa. Tällä EAKR:llä Flanderia autetaan kehittymään aiempaa innovatiivisemmaksi, kestävämmäksi ja osallistuvammaksi alueeksi vuoteen 2020 mennessä.

Ensimmäisen ensisijaisen toimintalinjan, innovoinnin lähtökohdaksi on älykäs erikoistuminen. Flanderin aluetta tarkastellaan usein tapaustutkimuksena, jossa on jo toteutettu kehitysprosessi Flanders in Action -ohjelmalla ja ”vuoden 2020 sopimuksella” innovoinnin puitteissa. Uudella ohjelmakaudella Flanderi investoi puutteisiin, joita innovoinnin alalla on ja joita ei käsitellä Flanderin politiikalla tai välineillä.

Tällä ohjelmakaudella 2007–2013 yli 2 700 pk-yritystä osallistui EAKR:stä rahoitettuihin hankkeisiin. Osallistuminen oli merkittävää nykyiselle ohjelmalle, ja yrittäjyys pysyy merkittävänä ensisijaisena toimintalinjana Flanderissa. Siinä keskitytään yrittäjyyden vauhdittamiseen sekä pk-yritysten kasvuun ja kansainvälistymiseen.

Vähähiiliseen talouteen siirtymistä edistävillä toimenpiteillä täydennetään erilaisia Flanderin alueella ja paikallisesti olemassa olevia aloitteita. Niissä keskitytään suurimpiin aloihin, jotka ovat vastuussa kasvihuonekaasupäästöistä: asumis- ja liikennealoihin. Erityistä huomiota kiinnitetään myös pk-yritysten kannustamiseen energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian aloilla.

EU investoi, Flanderi kasvaa: juuri julkaistu kirja EU:n rahoittamista hankkeista.

Flanderin voimakkaan kaupungistumisen vuoksi kestävä kaupunkialueiden kehityksen alalla jatketaan ponnistuksia. Kaupunkialueiden kehitystä koskevassa ensisijaisessa toimintalinjassa Flanderi tekee jälleen yhteistyötä 13 suurimman kaupungin kanssa eri kaupunkialueiden hyvinvoinnille merkittävien aiheiden osalta. Huomiota kiinnitetään ilmastonmuutokseen sopeutumiseen, elinympäristön suojeluun ja vähävaraisten lähiöiden elvyttämiseen.

Werner Van den Stockt

*Flanderin EAKR:n ohjelman 2007–2013 hallintoviranomaisen päällikkö
Division Europe Economy, Enterprise Flanders,
Flanderin hallitus*

► LISÄTIETOA

<http://www.agentschapondernemen.be/themas/erdf-flanders>

SAKSA

SAKSI KESKITTYY EDELLEEN INNOVOINTIIN, KASVUUN JA TYÖLLISYYTEEN 2014–2020

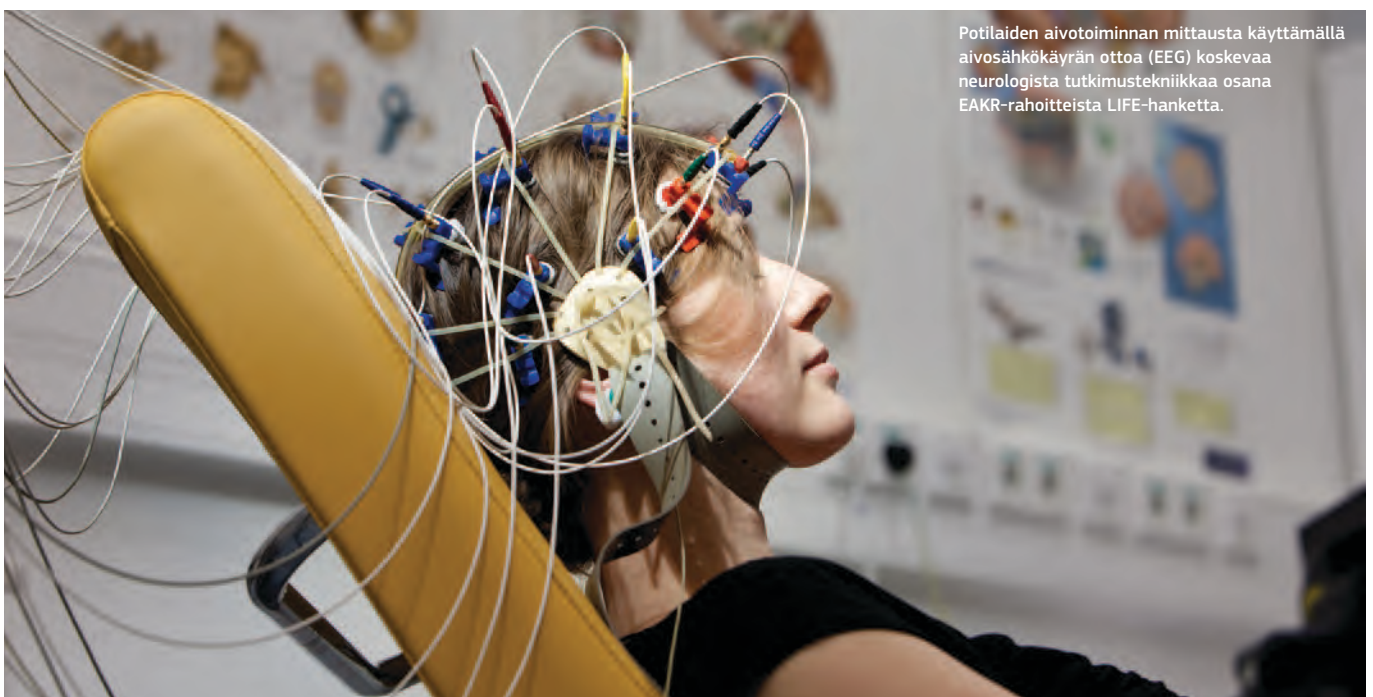
Saksi on osavaltio, jossa on tapahtunut erityisen myönteistä kehitystä vuoden 1989 rauhanomaisen vallankumouksen jälkeen – vaikeasta alusta huolimatta. Saksin vapaavaltiolla on nyt huomattava maine teollisuusosavaltiona, jossa on innovatiivisia yrityksiä ja kasvualoja, kuten mikro- ja nanotekniikkaa, biotekniikkaa ja uusien materiaalien ja puhtaiden teknologioiden kehitystä.

Saksi on insinöörivaltio. Siellä tehdään innovaatioita isolla iillä. Saksissa on sen terveen aseman ansiosta tutkijajenkeä ja selkeää yrittäjäjänkeä huolimatta kaikista sen kohtamista rakenteellisista ongelmista. Saksi on käyttänyt talouspolitiikkaa vahvistamaan tätä jenkeä monilla erilaisilla aloitteilla ja tukijärjestelmillä ja niin tehdessään keskittynyt kilpailukyvyyn ja työllisyyden kestävään edistämiseen.

Tässä prosessissa on käytetty pääasiassa Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) rahoitusta. Ohjelmakauden 2007–2013 aikana Saksin vapaavaltiolla on käytössään 3,1 miljardia euroa EAKR:n rahoitusta. Osavaltio on käyttänyt tätä rahoitusta investointeihin innovointiin, talouteen, infrastruktuuriin, koulutukseen ja ympäristöön. Paljon huomiota on kiinnitetty

Saksin vahvistamiseen tutkimuksen keskuksena. Pelkästään ohjelmakaudella 2007–2013 Saksi investoi yli miljardi euroa EAKR:n rahoitusta innovoinnin, tieteen ja tutkimuksen tukemiseen. Tutkimuslaitokset ja yritykset hyötyvät tästä yhtä paljon, kun tutkimushankkeita ja teknologian siirtoa edistetään ja riskipääomaa annetaan uusien tekniikkayritysten saataville. Saksiin perustettujen tutkimuslaitosten ja kyseisten laitosten ja yliopistojen yhdistelmien runsaus osoittaa, miten innovointitoiminta on Saksissa nousussa. EAKR:stä annetaan olennaisen tärkeää tukea viidelle hankkeelle, jotka tunnetaan ”valtion huippualoitteina”. Yksi näistä huippualoitteista on tutkimuskompleksi ”Life”.

Life on laajan mittakaavan terveystutkimus, jossa tutkitaan elintapasairauksien kehittymistä. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, miksi monet ihmiset sairastuvat kyseisiin sairauksiin, kun taas toiset eivät. Yli 150 tutkijan työssä keskittyttiin muun muassa sydän- ja verisuonitauteihin, ylipainon seurauksiin, allergioihin, diabetekseen, dementiaan ja masennukseen. Vuoden 2009 ja vuoden 2014 puolivälin välisenä aikana tutkittiin ja haastateltiin 26 500 tervettä ja sairasta osallistujaa, aikuista ja lasta, hankkeen puitteissa käyttämällä uusimpia klinisiä ja bioanalyttisiä menetelmiä. Tutkijat

Potilaiden aivotoinnin mittausta käyttämällä aivosähkökäyrän ottoa (EEG) koskevaa neurologista tutkimustekniikkaa osana EAKR-rahoitteista LIFE-hanketta.

ottivat työssään huomioon paitsi osallistujien geneettiset alttiudet myös heidän elintapansa ja erilaiset ympäristötekijät. Tavoitteena oli selvittää, miten nämä tekijät vaikuttavat yhdessä elintapasairauksien kehittymiseen. Hankkeen tukemiseen käytetään noin 38 miljoonaa euroa, joista noin 24,2 miljoonaa euroa tulee EAKR:stä.

Euroopan unionin tuella Saksin vapaavaltio on onnistunut kehittämään talouttaan, infrastruktuuriaan ja koulutus- ja tutkimusympäristöään 20:n viime vuoden aikana. Tästä huolimatta tehtävää on vielä jonkin verran, jotta saadaan kurottua ero kiinni muihin EU:n jäsenvaltioihin. Siksi Saksissa kehitetään moitteettomaan budjettipolitiikkaan ilman uusia velkoja, kestäviin investointeihin ja EU:n rahoitukseen kaudelle 2014–2020.

Saksin tulevat haasteet näkyvät Eurooppa 2020 -strategian keskeisissä teemoissa: globalisaatio, ilmastonmuutos, energiavarmuus

ja erityisesti väestönmuutos. Euroopan unionin jatkuvan tuen avulla menestyksellä ”Saksi 2020” keskittyy paikallisen kilpailukykyyn kestävään säilyttämiseen ja sen yrittäjähenkisen perustan lujittamiseen, mukaan lukien sen infrastruktuurin laatu, sen talouden, yliopistojen, hallinnon ja yhteiskunnan innovaatiovalmiuksien laajentamiseen, tulevan ammattitaitoisen työvoiman kehittämiseen, turvallisen ja kohtuuhintaisen energiahuollon takaamiseen ja koulutuksen yhdenvertaiseen tarjoamiseen. Tämä tavoite on perusta strategiselle käsitteelle, jonka mukaan toimintakautta 2014–2020 kehitetään EAKR:n puitteissa.

EAKR:n hallintoviranomainen

Saksin osavaltion talous-, työllisyys- ja liikenneministeriö

► LISÄTIETOA

<http://life.uni-leipzig.de/>

► RUOTSI

► TUTKIMUKSEN JA INNOVOINNIN TULOSTEN KAUPALLISTAMINEN

Kirahvi on telepresence-robotti, joka auttaa iäkkäitä ihmisiä pitämään yhteyttä ulkomaailmaan. Se on kehitetty Robotdalen-hankkeessa, jota tuetaan Euroopan aluekehitysrahastosta ja muista elimistä. Kirahvia on myyty seitsemään eri EU-maahan, ja se on esimerkki innovoinnin ja tutkimuksen tuloksista, jotka yltyvät tuotantoon asti.

Tutkimuksen ja innovoinnin tulosten kaupallistaminen ja niiden saaminen markkinoille on yksi Ruotsin haasteista seuraavalla ohjelmakaudella. Tämä on yksi Ruotsissa kaudella 2007–2013 toteutetun kahdeksan alueellisen rakennerrahasto-ohjelman vaikutustenarvioinnissa äskettäin esitetyistä johtopäätöksistä.

Monissa hankkeissa on jo selkeästi edistytty tällä kaudella, ja Robotdalen on siitä hyvä esimerkki. Hankkeen tarkoituksena on tehdä kaupallisesta menestyksestä mahdollista robotti- ja automaatioalan uusille ideoille ja tutkimukselle ja keskittyä teollisuutta, raskaita ajoneuvoja ja terveydenhuoltoalaa koskeviin ratkaisuihin.

Terveydenhuollon roboteista tulee koko ajan tärkeämpiä väestön ikääntyessä, mikä on haaste sekä Ruotsissa että monissa maissa EU-maissa. Siinä Kirahvi-robotti, jota voidaan ohjata tavallisella tietokoneella, voi olla avuksi. Se liikkuu, ja sillä on ”kasvoina” videonäyttö. Sen ansiosta esimerkiksi kodinhoitajat voivat tehdä kotikäyntejä useammin käymättä kuitenkaan fyysisesti jokaisella kerralla potilaan luona.

Kahdeksan alueellista ohjelmaa

Robotdalen-hanke toimii Itäisen Keski-Ruotsin ohjelman puitteissa yhtenä kahdeksasta alueiden kilpailukykyä ja työllisyyttä koskevasta alueellisesta rakennerrahasto-ohjelmasta Ruotsissa. Kaikkia kahdeksaa hallinnoi yksi viranomainen, Ruotsin kasvuvirasto, ja niillä on yhteinen tukitoiminto.

Ruotsin hallitus on päättänyt säilyttää saman maantieteellisen jaon ja alueellisten rakennerrahasto-ohjelmien hallinnon tulevalle ohjelmakaudella. Hallinnointi on osoittanut tehokkaaksi, sen hallinnolliset kustannukset ovat osoittautuneet mataliksi, ja koko maan edunsaajilla on yksinkertainen ja selkeä kuva tukikelpoisuuden ehdoista.

Kirahvia testataan kotiloissa Västeråsissa.

Valmistelut ohjelmakautta 2014–2020 varten ovat olleet käynnissä vuoden 2012 alusta sekä kansallisella että alueellisella tasolla. Rakennerahasto-ohjelmat laaditaan laajassa kumppanuudessa, joka kattaa julkisen sektorin paikallis- ja aluetason edustajat, teollisuuden ja akateemisen maailman. Hallituksen ohjeen mukaan ohjelmissa keskitytään tutkimukseen ja innovointiin, vihreään talouteen ja yrittäjyyteen.

Vihreä talous vahvistuu

Itäisessä Keski-Ruotsissa on esimerkiksi käynnissä intensiivinen ohjelman laatiminen työn koordinaattorina toimivan Gävleborgin alueen Maria Gelin Axelssonin kanssa. Hän näkee joitakin muutoksia painopistealueiden suuntauksessa tulevalle kaudella.

”Vihreä talous on tärkein painopisteala”, hän sanoo. Älykästä, kestäväää ja osallistavaa kasvua koskeva Eurooppa 2020 -strategia läpäisee kaikki rakennerahastojen ehdotetut aihekohtaiset alat. Työllisyyteen ja kasvuun on selkeä yhteys vähähiilisen talouden kehittämisen sekä innovoinnin, informaatioteknologian, yrittäjyyden ja taitoihin investoimisen kautta.

Maria Gelin Axelsson kuitenkin huomauttaa, että liikennejärjestelmiin ja tietotekniikkainfrastruktuuriin ei keskitytä, vaikka ne ovat painopisteitä Itäisen Keski-Ruotsin kaltaisilla aluekehitysalueilla.

”Niiden osuus voidaan kuitenkin kanavoida muiden rahoitusvaihtoehtojen kautta rakennerahastojen sijasta”, hän sanoo.

Yksinkertaistaminen ja koordinointi

Ruotsin hallitus on ottanut ensisijaiseksi tavoitteekseen hankelähtöisyyden helpottamisen seuraavalla ohjelmakaudella. Siksi Ruotsin kasvuviraston ja Ruotsin ESR-neuvoston, joka on Euroopan sosiaalirahaston hallintoviranomainen, toimeksianto sisältää toimenpiteiden ehdottamisen ohjelmien täytäntöönpanon yksinkertaistamista ja koordinoitua varten.

Hallintoviranomainen

Tillväxtverket – Ruotsin kasvuvirasto

► LISÄTIETOA

www.tillvaxtverket.se

OHJELMA

21. SYYSKUUTA 2013

_Euroopan laajuinen

European Cooperation Day

7-10. LOKAKUUTA 2013

_Bryssel (BE)

OPEN DAYS 2013

28.-29. LOKAKUUTA 2013

_Bukarest (RO)

Tonavan aluetta koskevaa
EU:n strategiaa käsittelevä
toinen vuotuinen foorumi

8. MARRASKUUTA 2013

_Bryssel (Belgia)

Alueet uuden kasvun
moottoreina älykkään
erikoistumisen avulla

9.-10. JOULUKUUTA 2013

_Bryssel (BE)

Conference
"Telling the story"-konferenssi

31. MAALISKUUTA 2014

_Bryssel (Belgia)

RegioStars

Näistä tapahtumista saa lisätietoa
Inforegio sivuston aikatauluosiosta:
[http://ec.europa.eu/regional_policy/
conferences/agenda/index_fi.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_fi.cfm)

Haluaisimme kuulla, mitä
koheesiopolitiikalla on saatu aikaan
omalla alueellasi: korosta tuloksia
ja konkreettisia etuja kansalaisille ja kerro
näkemysiäsi seuraavaa ohjelmakautta
koskevista valmisteluista.

Valitut puheenvuorot esitetään seuraavassa
Panorama-lehden numerossa. Lähetä tarinasi
(enimmäispituus 600–700 sanaa)
seuraavaan osoitteeseen:

regio-panorama@ec.europa.eu

TUO ÄÄNESI KUULUVILLE

■ Julkaisutoimisto

Euroopan komissio, Alue- ja kaupunkipolitiikan pääosasto
Viestinta – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Bryssel
Sähköposti: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_fi.cfm

